

35

GRADISOV VESTNIK

GLASILO DELOVNIH LJUDI OZD GIP GRADIS

Leto XXII

Ljubljana, oktober 1980

štev. 269

Čestitke ob našem jubileju

Skromno, toda slovesno smo delavci Gradisa praznovali svoj jubilej. Petintrideset let dela in trideset let delavskega samoupravljanja.

Težka ali uspešna je bila prehojena pot v kateri rezultati našega skupnega dela niso izostali. Ne bomo ponavljali zgodovine, ker zgodovina so naša dejanja — zgodovina je 4.500 izgrajenih objektov, zgodovina je razvoj in uspehi delavskega samoupravljanja skozi 30 let.

Veliko smo napravili, dobro in kvalitetno. To nam potrjujejo tudi mnoge pohvale in priznanja naših investorjev in poslovnih partnerjev tako doma kot iz tujine. Potrjujejo pa tudi številni telegrami in čestitke iz celotne Jugoslavije, izrečene ob našem jubileju.

Čestital nam je Zvezni odbor sindikata gradbenih delavcev Jugoslavije, prejeli smo čestitke iz Sarajeva, Makedonije, Hrvatske in številne telegrame iz Slovenije.

Lojze Blenkuš, dipl. gr. inž., direktor republiške skupnosti za ceste je v telegramu med drugim dejal:

»Velikemu kolektivu našega gradbeništva, Gradisu iskrene čestitke. Želim uspešno sodelovanje tudi v bodoče, ki je bilo dobro in zgledno že dosedaj, saj bo to samo v korist — jubilantu kakor tudi naši cestni službi, oziroma omrežju cest v naši ožji in širši domovini. Še ne povsem urejeno cestno omrežje zahteva dosti iznajdljivosti visokih strokovnih kadrov, kakor tudi marljivih delavcev, ki jih v Gradisu ne manjka. To pa je tisto, kar odli-

kuje vaš kolektiv, ki pravkar proslavlja pomembne časovne mejnike.«

Rast Gradisa je bila povezana s trdim delom, z nenehno željo po napredku, tako v smislu sodobnih organizacijskih prijemov, uvajanju nove tehnologije ter vseskozi povezana z uresničevanjem velikega načela naše socialistične družbe »tovarne delavcem«.

Takšni smo bili v preteklosti, takšni smo tudi danes, ko je potrebno kjerkoli zgrabiti za delo, izvajati stabilizacijske ukrepe in utrjevati naš samoupravni socialistični sistem. To niso parole, temveč pripravljenost in odločnost naših delavcev, da vsi kot eden strnemo naše vrste ter kljub težki in resni gospodarski situaciji, smelo korakamo v bodočnosti na proti.

LOJZE CEPUŠ

Slovesnosti ob 35-letnici naše delovne organizacije so se v Linhartovi dvorani Kulturnega doma Ivan Cankar v Ljubljani udeležili tudi najvišji predstavniki naše republike: od leve proti desni — Janez Zemljarič, predsednik IS skupščine SR Slovenije, Viktor Avbelj, predsednik predsedstva skupščine SR Slovenije, Saša Skulj, glavni direktor GIP Gradis, Ivan Maček-Matija, član sveta federacije, Marjan Rožič, predsednik skupščine mesta Ljubljane, Marjan Moškrič, predsednik skupščine občine Moste-Polje, Jože Bučar, sekretar mestne konference ZKS, Vinko Hafner, predsednik RS ZSS, Željko Humer, predsednik RO SGDS, Štefan Korošec, član predsedstva CK ZKS in Lojze Cepuš, direktor KSS

Seminar za družbenopolitične delavce

Po daljših zapletih in nekajkratni preložitvi termina smo se družbenopolitični delavci Gradisa le zbrali na seminarju, ki bo v novem počitniškem domu v Biogradu. Nekateri so temu sicer ugovarjali češ, da to v času stabilizacije ni najprimernejša rešitev, vendar so prisotni na seminarju menili, da je organizacija seminarjev v Biogradu opravičljiva iz več razlogov, o čemer bi kazalo kaj več spregovoriti ob kakšni drugi priložnosti.

Če ocenjujemo udeležbo na seminarju, je ta bila zadovoljiva, čeprav so manjkali nekateri, za katere menimo, da bi nujno morali biti prisotni.

Sam program seminarja je bil bolj v »domače« teme, kar je prav gotovo pravilna usmeritev. O splošnih temah se namreč lahko seznanimo v okviru izobraževalnih programov v občinah.

Da so obravnavane teme bile aktualne in zanimive priča tudi pripravljenost udeležencev, da se aktivno vključujejo v razprave. Žal moramo ponovno ugotoviti, kot večkrat doslej, da je za razprave zmanjkovalo časa. Sam program seminarja v prvi pogled niti ni bil tako »napet« in tudi disciplina udeležencev je bila strukturi primerna. Posamezne teme pa so le obsegale široka področja, s katerimi smo se morali seznaniti in tako izmenjavo mnenj o posameznih vprašanih včasih skrajšati na minimum. Prizadevati pa si moramo, da bomo nova spoznanja uporabili pri bodočem političnem delu vsak v »svoji« organizaciji.

Naj poskušam izraziti še nekaj misli ob sami vsebini seminarja, ob posameznih temah, vse seveda brez ambicij, da bo ta pogled dovolj celovit in dovolj argumentiran za neko zaključeno, še manj pa dokončno oceno seminarja.

Predvsem mislim, da so odvečne vsakršne razprave o potrebnosti takšnih akcij. Ob tem naj ponovim le neko misel izrečeno na podobnem seminarju nekaj let nazaj, da namreč na takšne seminarje ne prihajamo predvsem zato, da bi se učili, ampak, da obnovimo nekatera že pridobljena znanja, pridobimo nove izkušnje in kar je še posebej pomembno, da poskušamo poenotiti svoje poglede na določena aktualna vprašanja, kar je najbrž pogoj za enotno politično akcijo.

Da moramo kadrovske politike razumeti in obravnavati, kot sestavni del delovnega procesa in nepogrešljivi element »poslovne politike« sleherne družbene celice; ta meja je vedno bolj prisotna a zelo počasi prodira v našo zavest. Tudi zato je razumljivo in nadvse koristno, da smo na seminarju za družbenopolitične delavce tem vprašanjem posvetili del razprave. Povsem jasno je namreč, da kadrovske politike in kadrovanju, kljub gornjim ugotovitvam, posvečamo vse pre malo pozor-

nosti. Pa ne samo družbenopolitične organizacije, tudi samoupravni organi in vodilni delavci. Na seminarju smo dobili veliko napotkov in usmeritev in na nas je sedaj, da jih uveljavimo v praksi. Predvsem pa so družbenopolitične organizacije tiste, ki morajo zagotoviti, da bo kadrovska politika in kadrovanje dobilo mesto, ki je potrebno in nujno.

Dobri del seminarja je bil posvečen družbeno-ekonomski problematiki Gradisa.

V okviru tega smo obravnavali več tem, ki so vse po vrsti nudile dragocene podatke na osnovi katerih lahko usmerjamo našo politično aktivnost. Predvsem je to pomembno v tem času, ko smo obravnavali tričetrtletne obračune in ko smo v jeku priprav na razprave in sprejem srednjeročnih planov in ko takoj za tem pričnemo z aktivnostmi pred sprejemom zaključnih računov. Verjamem, da vedno ne dobimo takšnih podatkov, kot so nam bili predstavljeni na tem seminarju. Tu mislim predvsem na nekatere podatke o angažiranosti, o uspešnosti poslovanja pa o stroških režije ipd. Menim, da bi politične organizacije morale takšne podatke dobivati mesečno, da bi na tej osnovi lahko začeli določeno politično aktivnost za odpravo negativnih trendov v poslovanju.

V okviru »notranjih« tem velja poudariti tudi problematiko organizacije poslovanja, ki je bila na seminarju predstavljena s širšega vidika, namreč od samoupravnega organiziranja do ekonomskih odnosov, ki se znotraj konkretne organiziranosti realizirajo. Še dodatne razsežnosti dobivajo ta vprašanja v današnjem času, ko snujemo srednjeročne plane. Nedvomno ima bodoča organiziranost v teh planih vidno mesto. Kljub vsemu pa moramo le imeti v mislih oboje, ki jih s takšno ali drugačno organiziranostjo želimo doseči. Osnovni cilj je najbrž zagotoviti takšen samoupravni družbeno-ekonomski položaj delavca, kot to določa ustava in zakon o združenem delu. Vsi ostali cilji so najbrž pogojeni s tem osnovnim.

Tu mislim, da je več dilem, katere moramo pretehtati in najti najoptimalnejše rešitve. Te so pa vselej podvržene subjektivnim vplivom in nas zato na tem področju čakajo še zelo delikatne in odgovorne politične naloge in odločitve. Pogosto namreč lahko slišimo ocene, tudi najvidnejših organov in posameznikov v republiki in federaciji, o negativnih pojavih zapiranja tržišča, lokalističnih težnjah, podjetniški in vse bolj tudi tozdovski miselnosti, kar vse skupaj nima nič skupnega z družbeno naravo dohodka, ki se tako jasno manifestira skozi institucijo združenega dela, ki se nikakor ne končuje v temeljni organizaciji ali delovni organizaciji, ampak se

dokončno zrcali šele v učinkovitosti narodnega gospodarstva.

Bodoče odločitve na tem področju moramo zato izpostaviti najširši kritični oceni, saj dokončne odločitve ne morejo in ne smejo biti plod trenutnih in ozkih ali celo posamičnih interesov.

Vse navedeno pa naj bi imeli v mislih tudi, ko govorimo o naši dejavnosti v tujini, ki je tudi, mogoče preskromno, bila predstavljena na seminarju.

Naj na koncu omenim še temo — metode političnega dela. Ta je od vseh bila še najbolj splošna, a je še kako posegala v naše vsakdanje delo. Imeli smo priložnost primerjati teoretične predpostavke političnega dela z našo vsakdanjo prakso.

To dvojico se v mnogočem razhaja. In če želimo učinkovito delovanje, bi ta razhajanja morala biti čim manjša. Veliko stvari bi pri vsakdanjem političnem delu morali spremeniti, oz. izboljšati pa naj bo to

priprava sestankov, ali zapisnik, ki ga po sestanku napišemo. Za učinkovitost političnega dela (pa tudi samoupravnega) je pomembno oboje in tisto, kar se dogaja med in po teh dogodkih. Pravzaprav bi lahko trdili, da so najpomembnejša dogajanja in aktivnosti po sestanku (kateremkoli), ko moramo dogovorjeno izpeljati v praksi. Žal smo prav v tej fazi prevečkrat premalo dosledni.

Upajmo, da bo opravljen seminar pripomogel v drugačni praksi. Če ob koncu le poskušam izraziti neko oceno seminarja, moram reči, da je namen bil dosežen, namreč namen, da osvežimo nekatere probleme, nakažemo možne rešitve, se oborožimo za konkretno politično akcijo.

Konkretne učinke pa pričakujemo in če je kdo menil, da smo si vzeli preveč časa, smo udeleženci spoznali, da ga je za zelo obširno problematiko bilo še premalo.

V. MASTEN

Začetek izgradnje Gradisove tovarne

gradbene opreme in strojev

Večina delavcev Gradisa še ni imela priložnosti, da si ogleda novo lokacijo, kjer bo stala Gradisova tovarna gradbene opreme in strojev, ki bo v bodočih mesecih veliko gradbišče.

Investitor TOZD Kovinski obrati Ljubljana skupno z izvajalci TOZD GE Ljubljana, TOZD SPO in TOZD OGP zagotavlja, da bo že konec tega leta možno videti, kako je iz peščene ravnice pognal objekt dolg 145 m, širok 80 m ter 11 m

visok, srce novih prostorov za proizvodno gradbene opreme.

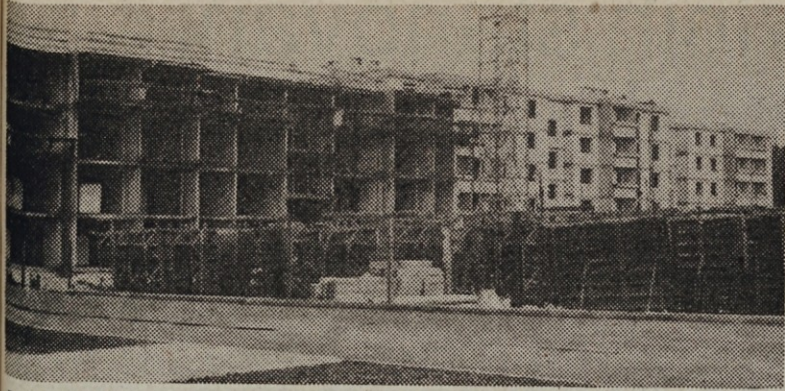
Tu si bodo delavci TOZD Kovinski obrati Ljubljana krojili svojo bodočo usodo, za katero so prepričani, da bo prav tako uspešna, kot je bila uspešna prehojena pot v preteklih 35 letih.

Da se zamisel uresničuje, pričča tudi fotografski posnetek, ki kaže zemljišče v industrijski coni občine Ljubljana Moste-Polje ter intezivna dela za pripravo gradbišča.

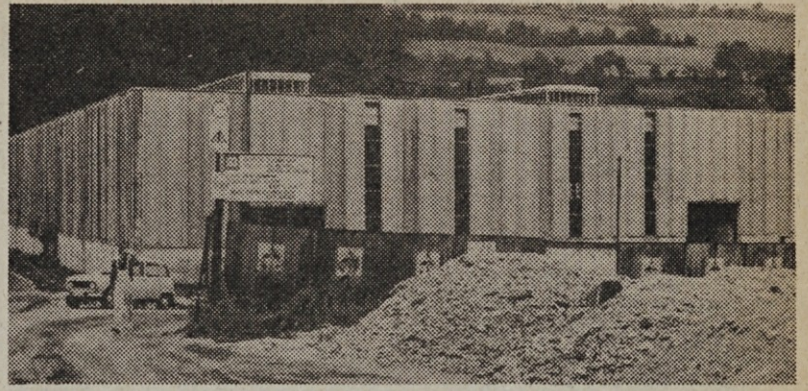
GREGOR OBLAK

Stroji pripravljajo teren za gradnjo novih proizvodnih prostorov za Kovinske obrate iz Ljubljane

Letos bodo ravenčani zgradili 126 stanovanj na Javorniku

Nova jeklolivarna za Železarno Ravne je v zaključni fazi gradnje

Dobro angažirani tudi v prihodnje

Na Ravnah so zagotovili že več kot polovico del za leto 1981

Na Ravnah so zagotovili že več kot polovico del za leto 1981

Naš tozd v Ravnah na Koroškem je trenutno eden izmed redkih v Gradisu, ki se lahko pohvali, da že sedaj ima zagotovljeno 75 — 80 % potrebnih del, da bi lahko dosegli plan v letu 1981. To je toliko bolj razveseljivo glede na sedanjo investicijsko politiko pri nas in glede omejevanja investicij.

Pogovor o tem je stekel z direktorjem tozda tovarišem **Tonetom Zaleteljem**, ki je najprej pojasnil, da so »prevzeta dela za leto 1981 malo bolj drobna, kot so bila v preteklih letih. Če bomo hoteli nemoteno poslovati, bo treba poprijeti za vsako, tudi manjše delo. Preostanek manjkajočih del bomo zagotovili do konca letošnjega leta, oziroma v prvih mesecih naslednjega leta.«

Tako na Ravnah v letu 1981 še ne bodo preveč čutili vpliva restrikcij na področju investiranja in bo dela dovolj. Plan, ki ga bo trebadoseči prihodnje leto se bo gibal med 400 in 450 milijonov dinarjev. S takšno realizacijo bodo tudi v prihodnjem letu svojim delavcem na Ravnah zagotovili tak standard kot so ga imeli letos.

Kje boste delali v prihodnjem letu?

»Prevzeta dela za leto 1981 so v glavnem pri naših stalnih investitorjih kot so Železarna Ravne, Lesna Slovenj Gradec, Monter Dragograd, Rudnik Mežica, Tovarna usnja Slovenj Gradec in pri ostalih

večjih in manjših investitorjih v Koroški regiji in izven nje. To sta predvsem naša dva investitorja v Celju in Mariboru — TAM in Cinkarna s katerimi že dolga leta lepo sodelujemo.«

Kje pa trenutno največ gradite?

»Pred kratkim smo predali namenu industrijsko halo za TGO Gorenje v Muti, v zaključni fazi je tudi jeklolivarna za Železarno Ravne. V polni gradnji je v železarni nova kovačnica in jeklarna. Kontinuiteta stanovanjske gradnje na Javorniku se tudi nadaljuje saj bo tam v letošnjem letu dokončanih 126 stanovanj. Prav tako je v polnem teku izgradnja Tovarne stavbnega pohištva za Lesno iz Slovenj Gradca. Tovarno gradimo v Spodnji Vižingi nedaleč od Radelj. Letos smo prevzeli v gradnjo tudi nekaj objektov družbenega standarda in pa manjše rekonstrukcije industrijskih objektov v Rudniku Mežica.«

Kako se boste v našem tozdu prilagodili trenutnem položaju?

»Tudi pri nas se zavedamo, da je doba konjunktura v gradbeništvu mimo in da bo nujno z gotovim delom naših kapacitet treba poiskati delo izven naše regije. Mogoče bomo morali prestopiti tudi meje naše republike ali domovine in na ta način zaposliti eventualni višek naših kapacitet ter tako premostiti krizno obdobje. Sedaj bo pa res treba preiti od besed k dejanjem in zmanjšati stroške, izboljšati organi-

zacijo in pripravo dela, dvigniti produktivnost in izboljšati ekonomičnost.«

Kako izpolnjujete plan za letošnje leto?

»Vse komponente plana dosegame po predvidevanjih, tako da bo tudi letni obračun pozitiven. Realni osebni dohodki so padli tudi nam za okoli 7 %, kar pa je manj kot v naši občini in manj kot v Gradisu. V našem tozdu spoštujemo resolucijo in dogovore.«

Precej ste naredili na področju družbenega standarda?

»Naš tozd resnično skrbi za dobro počutje svojih delavcev. Z vselitvijo doma v Slovenj Gradcu smo popolnoma rešili problem namestitve samskih delavcev. Le-ti imajo ves komfort v naših samskih domovih. Tako smo izpolnili obljubo do delavcev in podjetja ter uresničili zahteve Samoupravnega sporazuma o minimalnih standardih.«

Tudi področje družinskih stanovanj smo izredno dobro rešili, saj trenutno imamo le pet nerešenih prošenj za družbena stanovanja in kar je še bolj razveseljivo, te prošnje niso starejše kot leto dni. Precej smo vlagali tudi v posojila za individualno gradnjo in nakup lastniških stanovanj, kar je tudi izredno dobro naložen denar.«

Kaj je z izgradnjo vaše industrijske baze?

»Prva etapa gradnje naše baze je že končana in to tudi vpredvidenem roku. Tako so tudi na tem področju

postavljeni dobri temelji za nemoteno poslovanje tozda. Prav zaradi že omenjenih vzrokov je pri nas nekoliko več optimizma za nastajajočo krizo in upamo, da je bomo prebrodili nekoliko lažje kot ostali, ki so manj vlagali kot mi.«

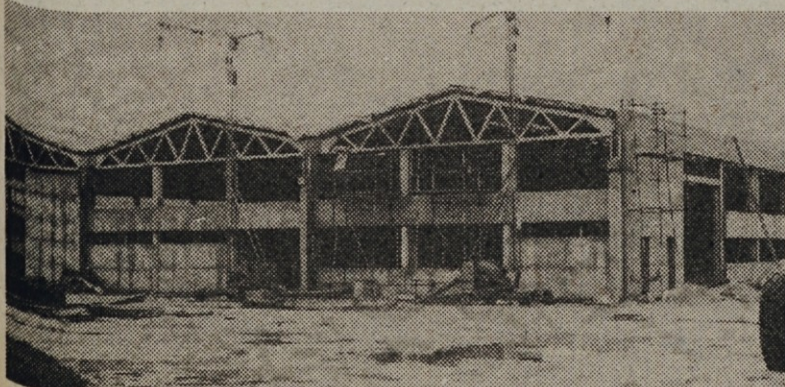
Katere so osnovne prvine vašega razvoja v srednjeročnem obdobju 1981-85?

»V razvojnem programu za omejeno obdobje je naša osnovna naloga razvijanje operative, z našimi storitvami moramo zadovoljiti investitorje v Koroški regiji in izven nje, z viškom kapacitet bomo morali poiskati delo zunaj regije v okviru Gradisa ali pa samostojno, del kapacitet pa smo planirali tudi za nastop na zunanjem trgu.

Tudi v bodoče bomo vlagali v družbeni standard naših delavcev z ozirom na novonastalo situacijo Skrbeti bomo mogli tudi za normalno rast osebnih dohodkov zaposlenih v našem tozdu.

Bistvena investicija za naš tozd v tem obdobju pa bo pridobitev gramoznice za separacijo gramozca. To surovinsko bazo bomo poskušali pridobiti samostojno ali pa v sodelovanju z ostalimi gradbenimi podjetji v Koroški regiji. Razgovori že potekajo na nivoju Gospodarske zbornice za Koroško regijo, tako da bodo stvari kaj kmalu že dosti bolj jasne. Študijo za gramoznico vodi Ekonomski center iz Maribora.«

CVETO PAVLIN

Restrikcijski ukrepi so za tretjino zmanjšali tudi hale za tovarno pohištva v spodnji Vižingi, ki jo gradimo za Lesno iz Slovenj Gradca

Samski dom v Slovenj Gradcu je že zgrajen. Lep je in udoben

Gradnja fleksibilnih stanovanj v Fužinah

Za bolj humano in udobnejše stanovanje

Ljudje smo se že kot na dan navadili, da tedaj, ko dobimo ključ novega stanovanja, dobimo z njim tudi vse ostalo. Stanovanje v katerem je kuhinja, ena ali več sob, hodnik, sanitarije in morda balkon. Zastonj se jezimo, če je kuhinja premajhna, pa hodnik preširok, dnevna soba tam, kjer si je ne bi želeli imeti in podobno. Vsa naša jeza je zastonj, saj si kaj dosti s takšnim stanovanjem res ne moremo pomagati. Srečni smo, da smo ga sploh dobili. Sreča je, da načrtovalci stanovanja vedo, koliko težav in celo krivic naredijo s tem, ko ljudem v bistvu diktirajo stanovanje.

Vendar so se tudi na tem področju gradbeništvu stvari spremenile. Gradisovi arhitekti so svoja dolgotrajna razmišljanja in snovanja na tem področju uresničili z projektno nalogo o fleksibilnih stanovanjih, ki se bo začela uresničevati pri gradnji stanovanjske soseške MS 4,5 Fuži-

ne. Ta naloga je pred kratkim bila predstavljena v Gradisu, tudi za širšo javnost.

Projektiranje fleksibilnih stanovanj je bilo družbeno opravičeno prizadevanje, da se uresničijo pobude za sodobnejše in humanejše stanovanje. Zato je gradnja fleksibilnih stanovanj v Fužinah pomembna prelomnica v našem načrtovalnem procesu.

Fleksibilno stanovanje stanovalcem ne vsiljuje več razporeda prostorov in medsebojnih povezav. Stanovalcu daje **svobodno površino**. Velikost le-te je odvisna od njegove kupne moči in potreb. Na dani površini si bo kupec sam krojil funkcionalnost, površinske odnose si bo sam postavljaj, organizacija stanovanja bo prepuščena njegovim individualnim potrebam.

Fleksibilno stanovanje ne bo nikoli zastarelo, če ga bodo lahko različne generacije stanovalcev preu-

rejele po lastnih zamislih in potrebah in ga prilagajale vsakokratnim bivalnim navadam — družine ali posameznika.

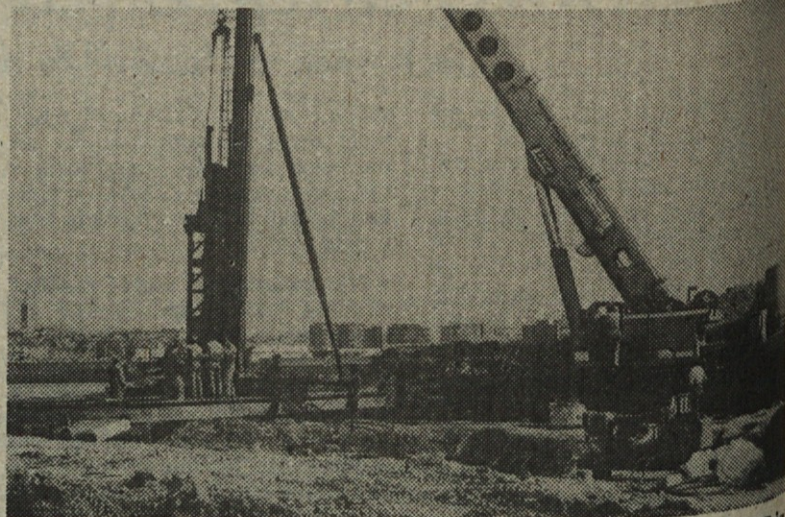
Tako bo prvič pri nas v proces izgradnje stanovanj aktivno s svojimi željami in potrebami vključen kupec stanovanjske enote.

Kupec bo lahko izbiral od garsonjer do štiriinpol sobnih stanovanj-

skih enot za katere je v katalogu stanovanjskih enot podano do šest možnih načinov oblikovanja posamezne enote.

Brez dvoma je to pomembna pobuda Gradisa, saj bo z njeno uresničitvijo dejansko omogočil bodočim stanovalcem, da si sami urejajo svoj življenjski in stanovanjski prostor.

CVETO PAVLIN

Za zabijanje pilotov smo si morali izposoditi 100 tonsko avtovigalo BTC iz Ljubljane, ki je največje v Sloveniji

Gradimo nadvoz Smedela v Kopru

Tudi na Primorskem imajo zadnja leta vse večje težave s prometom, ne samo v sezoni, temveč tudi izven nje. Zato je bilo nujno pristopiti čimprejšnjem reševanju tega problema. Lansko leto je bil zgrajen nadvoz pri Slavčku, letos pa je v gradnji samedelska upadnica, ki bo preko nadvoza povezovala novo stanovanjsko naselje Smedela s starim mestnim jedrom. Nadvoz je v bližini Slavnikovih garaž in se pne preko Istrske ceste, ki je predvidena tudi kot štiripasovnica.

Spomladi letos je bil začetek pripravljalnih del, junija pa so začeli z zabijanjem pilotov. Za nadvoz je bilo potrebno zabiti 102 pilota v

globino 6 do 35 metrov. Most bo stal na devet stebrov in dveh krajnih opornikih. Dolg bo 224 metrov in širok 15 metrov. Vozišče bo široko 10 metrov, za vsaki vozišče 5 metrov. Imel bo tudi dva 2,5 metrov široka pločnika. Trenutno je pri gradnji prišlo do manjše zamude, vendar le-ta ne bo vplivala na rok za dograditev tega objekta.

Kompleten priključek Smedele, ali kot pravijo domačini samedelska »deteljica« bo dokončan do oktobra naslednje leto. Most pa bo zgrajen že prej, saj se predvideva, da bodo prvi avtomobili zapeljali iz Smedele v Koper za 1. maj 1981 leta.

C. PAVLIN

Kaj delamo v Novem mestu

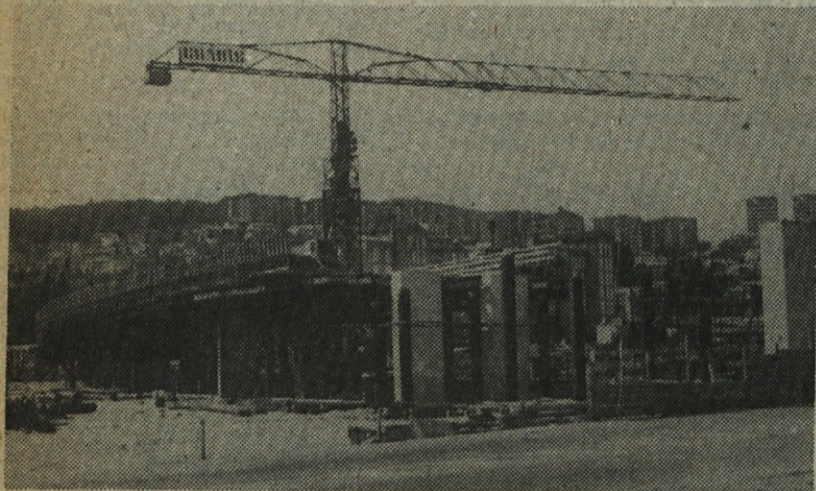
Že sedmo leto Gradis tozđ GE Ljubljana-okolica gradi tovarno motornih vozil v Novem mestu. Trenutno je prednostna investicija tovarna avtomobilov in tovarna počitniških prikolic. Poleg teh objektov gradimo še preko 20 manjših objektov v sklopu IMV.

Tovarna prikolic bo v končni fazi dolga preko 500 metrov in široka 120 metrov. Sedaj se gradi prva faza

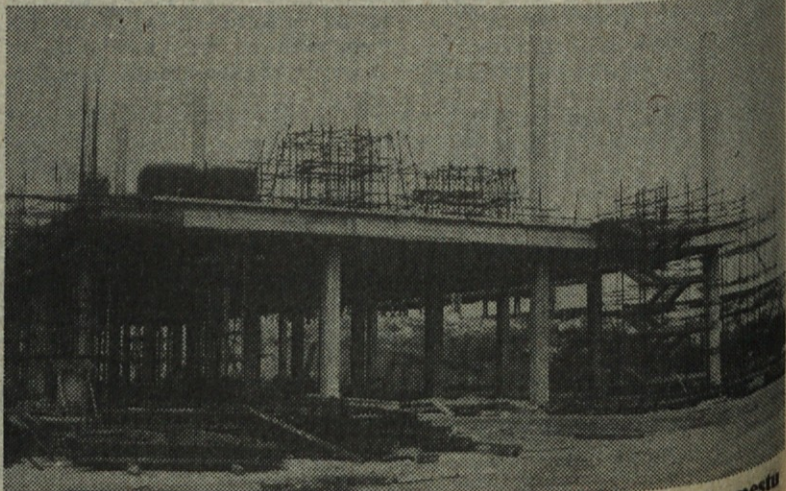
dolžine 120 metrov.

Več o gradbenem sektorju Novomesto lahko preberete v naslednjih številki, ko bomo predstavili tudi ostale objekte, ki jih gradimo za IMV, predstavili organizacijo in delo na gradbišču, družbeno življenje v delavskem naselju, težave pri gradnji in še marsikaj zanimivega iz Novega mesta.

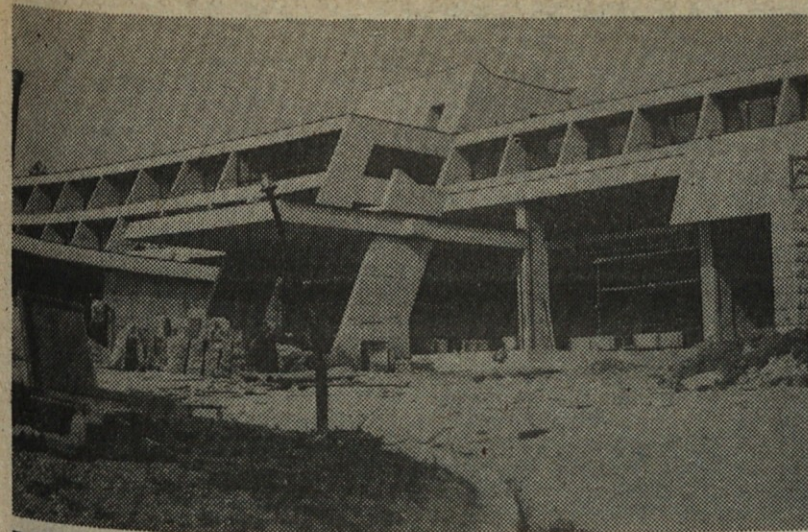
C. PAVLIN

Samedelski nadvoz bo zgrajen do 1. maja prihodnjega leta

Prva faza gradnje tovarne stanovanjskih prikolic za IMV v Novem mestu

Pogled na pročelje hotela Svoboda v Strunjanu

V adaptiranih bungalovih je 150 ležišč

Hotel Svoboda v Strunjanu v zaključni fazi gradnje

Od junija lansko leto gradijo delavci koperskega tozda nov hotel vojaških vojnih invalidov v Strunjanu. Hotel stoji poleg obstoječega objekta, prve goste pa bo sprejel 29. novembra letos. Ko je avgusta to gradbišče obiskal predsednik predsedstva SR Slovenije **Viktor Avbelj**, skupaj s predsednikom republiškega odbora ZZB NOV Janezom Vipotnikom, je dejal, »da je prav, da smo ta najlepši del slovenske obale in oklico vendarle pričeli urejati«.

V novem hotelu bo 170 dvoposteljnih sob ter nekaj enoposteljnih namenjenih za nego bolnikov. Tako

se bo z dograditvijo tega hotela povečala kapaciteta Doma vojaških vojnih invalidov na 320 postelj. Hotel bo povezan z že obstoječim hotelom v katerem je tudi bazen. Tudi ta hotel je pred petimi leti zgradil naš koperski tozd. Doslej je dom v Strunjanu posloval le od aprila do septembra, po novem pa bo odprt vse leto.

Poleg gradnje hotela so naši delavci na novo uredili celoten rekreacijski center s športnimi igrišči za odbojko, golf, košarko, namizni tenis, kegljanje, tenis itd. Uredili in regulirali so hudournik v bližini ho-

tela ter zgradili nove dovozne poti. Adaptirani so tudi vsi bungalovi, ki sodijo v sklop Doma vojaških vojnih invalidov. V le-teh je 150 ležišč, po udobju pa so enaki hotelu.

Pri gradnji je prišlo do krajše zamude zaradi nepravočasne dobave aluminjskih konstrukcij, vendar to ne bo vplivalo na rok za dograditev hotela.

Za vsa omenjena dela je bilo treba odšteti 220 milijonov dinarjev, kar je nekoliko več od prvotno predvidene cene, saj so se medtem dela podražila, izvedeno pa je bilo tudi nekaj dodatnih del, tako da je celoten kompleks sedaj urejen.

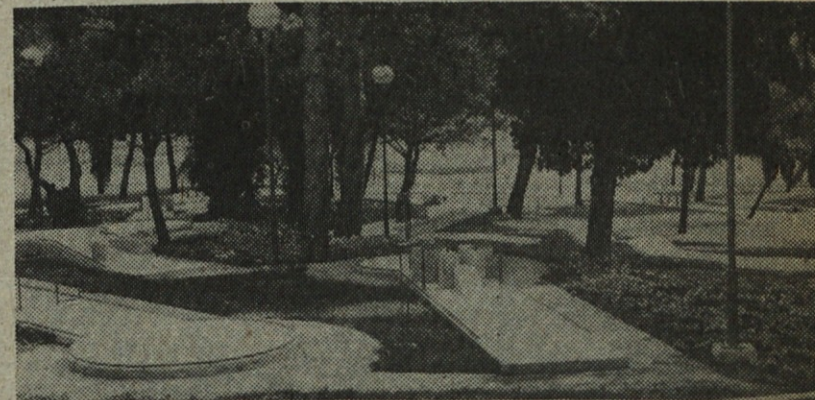
Do hotela je speljana tudi nova široka cesta, ki je nadomestila dose-danjo ovinkasto, ozko in slabo cesto.

C. PAVLIN

Hotel v Ormožu odprt

V prejšnji številki našega časopisa smo poročali, da bo hotel v Ormožu končan do 20. septembra, vendar se to ni zgodilo. Delavci tozda GE Maribor so rabili še dvajset dni za zaključna dela in ureditev okolice. Zato je bila svečanost ob otvoritvi hotela 11. oktobra. Ob tej priložnosti bomo zapisali še nekatere zanimivosti o ormoškem novem hotelu.

Otvoritev hotela je bila svečana. Prvim gostom so bile na voljo kar tri godbe — ena je igrala samo ljudske viže, druga predvsem zabavne, tretja muzika pa je prihajala iz gramofona. Hotel lahko hkrati sprejme 670 gostov: v novi veliki restavraciji 250, v pivnici, ki bo odprta samo zvečer in ponoči je 60 sedežev, v stari restavraciji 100, na kegljišču

V kompleksu doma vojaških vojnih invalidov gradijo tudi športno rekreacijske objekte

40, v adaptiranem in povečanem bifeju 80 ter v lovski sobi, banketni sobi in ladji, ki so namenjene predvsem zaključenim družbam je skupno 140 sedežev. Hotel ponuja 45.900 nočitev letno, kar pomeni dnevno zmogljivost 126 postelj.

Prvi obiskovalci pravijo, da je ormoški hotel najlepši v severovzhodni Sloveniji. Krasi ga vrsta posebnosti, od arhitekturnih rešitev v okolju do enkratne notranje opreme in posebnih zamisli v razporeditvi prostora. Posebnost hotela je tudi v tem, da je v njega možno priti tudi z invalidskim vozičkom. Tudi ena soba za prenočevanje je po dostopu in opremljena prilagojena inaldnim osebam. Nadaljnja posebnost ormo-

škega hotela so viseči stropi iz neobdelanega lesa, v recepciji hotela bo gostom na ogled originalna keltska peč, ki so jo arheologi izkopali prav na mesu, kjer sedaj stoji hotel, tu bo tudi umetniška kompozicija iz reliefno obdelanih žganih glinastih plošč z motivi iz ormoških gor, v pivnici bo poleg vrste drugih originalnosti strop, spleten iz vrbovega šibja. Že iz tega je razvidno, kako je bila zahtevna gradnja tega hotela.

Novi hotel v Ormožu je pomemben prispevek k razvijajočemu se turističnemu gospodarstvu v občini, svoj prispevek pa je z to gradnjo dal tudi Gradis.

C. PAVLIN

Hotel v Ormožu v zaključni fazi gradnje

Kulturni del sporeda je s svojim nastopom popestrila folklorna skupina Bratstvo KUD Prežihov Voranc iz Raven, ki je izvedla splet plesov in pesmi iz naše domovine

V kulturnem programu je nastopil tudi pevski zbor Vres DPD Svoboda Prevalje

V Slovenj Gradcu je bilo slavnostno

Že 10. oktobra je bila proslava 35-letnice Gradisa na našem TOZD Ravne na Koroškem. S tem so se začele vrstiti TOZD proslave, ki sledijo centralni proslavi, ki je bila 4.

nitijevo Pesem o Titu. Takoj za tem je besedo prevzel predsednik delavskega sveta **Stanko Kostanjevec**, ki nas je vse spomnil na prve začetke Gradisa, kakor tudi na čas pred 33

Za njim je v slavnostnem govoru spregovoril direktor TOZD Ravne na Koroškem **Anton Zaletelj**. Predstavil je osnovne naloge, ki TOZD čakajo v srednjeročnem obdobju 1981—85. To je razvijanje operative, zmanjševanje stroškov, izboljšanje priprave dela in organizacije dela na gradbiščih, dvigovanje produktivnosti in ekonomičnosti, še naprej bo treba skrbeti za družbeni standard zaposlenih in za rast osebnih dohodkov v odvisnosti od dohodka in v skladu z družbenimi dogovori, treba bo nadaljevati tudi z izgradnjo industrijske baze, katere je prva faza že zaključena, osrednja investicija v prihajajočem srednjeročnem obdobju pa bo pridobitev gramoznice, z delom kapacitet se bo

treba vključiti tudi v dela izven Koroške regije, če bo potrebno, pa tudi izven domovine.

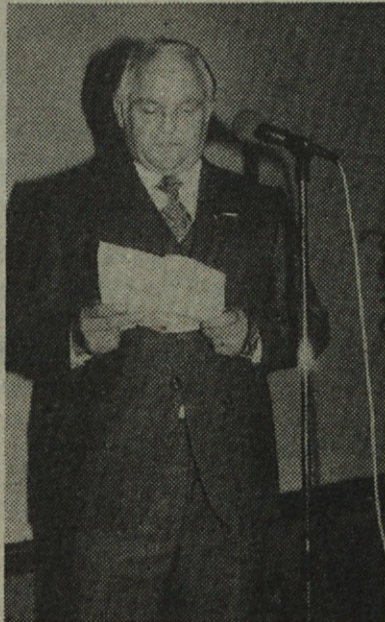
Po obeh govorih je sledil kulturni program, v katerem je nastopila folklorna skupina Bratstvo, moški pevski zbor Vres in igralec drame SNG Boris Kralj. Dober izbor ter izvedba pesmi in plesov je navdušil vse prisotne, ki so z močnim aplavzom pozdravili nastopajoče.

Vsi so z velikim zanimanjem ogledali film Gradisovih 35 let ter se ob tem spomnili mnogih gradbišč, na katerih so delali. Srečali so se mlajši in starejši Gradisovci, vajenci in upokoјenci, zidarji in tehniki. Res je bilo prijetno na proslavi gradisovih 35 let v Slovenj Gradcu.

C. PAVLIN

O nalogah, ki stojijo pred nami je spregovoril direktor tozda Tone Zaletelj

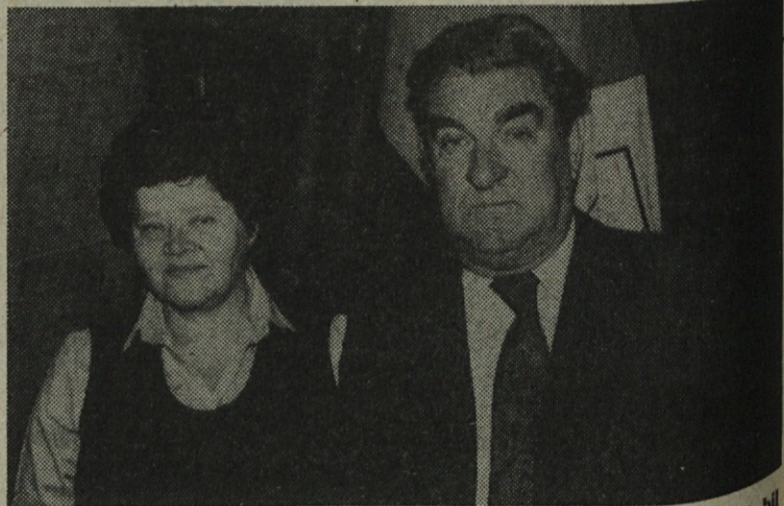

Pozdravni govor in oris zgodovine Gradisa je imel predsednik delavskega sveta Stanko Kostanjevec

oktobra v Kulturnem domu Ivan Cankar v Ljubljani. Svečanost je bila v športni dvorani v Slovenj Gradcu, saj na Ravnah nimajo prostora, ki bi lahko sprejel vse tiste, ki so se proslave udeležili. To so bili vsi delavci ravenskega TOZD, predstavniki investorjev, družbenopolitični delavci Koroške regije in Maribora, predstavniki ostalih gradisovih TOZD, upokoјenci, vajenci itd.

V svečano okrašeni in za proslavo prirejeni športni dvorani je najprej zapel moški pevski zbor Vres Simo-

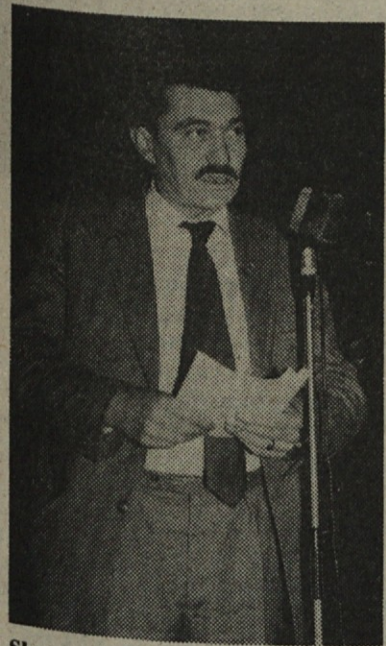
leti, ko je Gradis prvič prišel v Ravne na Koroškem, kjer se je ves čas zelo močno uveljavljal tako, da vpliva na razvoj občine in celotnega kraja, Koroške regije, saj se vključuje na vsa področja življenja in dela, ter je eden nosilcev gradbeništva na Koroškem.

Dva najstarejša Gradisovca na Ravnah: Vida Vicej in Nikola Novak, ki je bil tudi prvi predsednik delavskega sveta na Ravnah

Slovesnost tudi v Mariboru

Tozdi v Mariboru so na združeno proslavo Gradisovih 35 let povabili predstavnike družbenopolitičnih organizacij mariborske občine in republike, investitorje, poslovne partnerje ter predstavnike ostalih gradisovih tozdov. S tem so se izognili št

Slavnostni govornik na proslavi v Mariboru je bil Emil Tomažič, predsednik zbora združenega dela SR Slovenije

movine in kapitalna gradnja, ki so jo naši delavci tako uspešno opravili in jo izpolnjujejo še danes, saj so v tem času zgradili več kot 4.500 objektov, med katerimi je 25 hidroelektrarn in termoelektrarn, jedrska elektrarna v Krškem, 150 velikih industrijskih kompleksov, kot so železarne Ravne, Jesenice in Zenica, Salonit in cementarna v Anhovem, tovarna aluminija Kidričevo, IMV Novo mesto itd. Gradisovci smo zgradili 200 kilometrov cest, več kot 80 velikih mostov in viaduktov, 400 manjših mostov, več kot 1.500 metrov operativne obale vključno z objekti v lukah Koper in Bar, 26 šol, 15 bolnišnic, 18 hotelov, 3 kompletna turistična naselja — Bernardin, Portorož in Kranjska gora, več kot 10.000 stanovanj in še mnoge in mnoge objekte v Sloveniji, Jugoslaviji in tujini.

V svojem govoru je dalje spregovoril tudi o stabilizacijskih naporih, katerim v Gradisu že ves čas posvečamo veliko pozornost in spoštovanju družbenih dogovorov. Svojo trditev je podkrepil s podatki, da v Gradisu dajemo na akumulacijo 10% več kot je Slovensko povprečje, da smo po produktivnosti in ekonomičnosti tudi nad povprečjem slovenskega gradbeništva, da pa so naši osebni dohodki 4% za gradbeništvo Slovenije, 8% za gospodarstvom Slovenije in 24% za sloven-

riboru so se udeležili tudi predstavniki podjetja Bytostav iz Ostrave z katerim Gradis že dolga leta vzdržuje prijateljske stike. V svojem govoru nam je jubilej čestital generalni direktor Bytostava tovarš **Miroslav Vodak** se zahvalil za gostoljubnost, ter izrazil upanje, da bosta naši dve podjetji tudi v bodoče gojila podobne prijateljske stike.

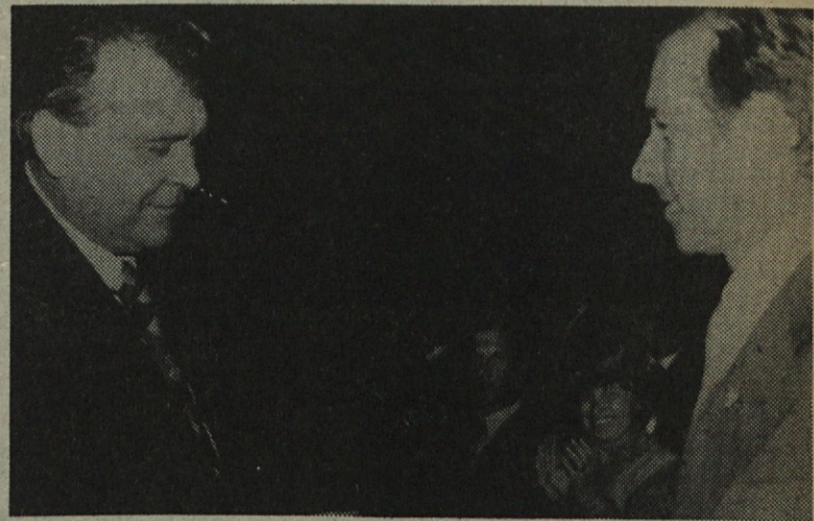
Na proslavi sta Franc Gačnik in Vukašin Ačanski prejela plakete s katerimi jih je nagradilo Jugoslovansko društvo inženirjev in tehnikov iz Beograda.

Na koncu so si vsi nazoči ogledali film Gradisovih 35 let, ter se pohvalno izrazil o njem.

C. PAVLIN

V imenu vseh štirih mariborskih tozdov je spregovoril direktor TOZD GE Maribor Franc Gačnik, dipl. ing. Ozrl se je na prehojeno pot v 35 letih in naštel nekaj naših največjih dosežkov. Spregovoril je tudi o nalogah, ki nas čakajo v naslednjem srednjeročnem obdobju

Generalni direktor Bytostava iz Ostrave Miroslav Vodak in glavni direktor Gradisa Saša Skulj sta izmenjala plaketi ob 15-letnici plodnega in uspešnega sodelovanja med tema organizacijama

Kulturni del sporeda je izpolnil Komorni moški zbor iz Ptuja ter igralec Rado Pavalec, član SNG Maribor

rim proslavam na tem nivoju in zmanjšali stroške, za kar jim je dal vso priznanje v svojem govoru tudi slavnostni govornik **Emil Tomažič** predsednik zbora združenega dela SR Slovenije.

Svečanost je bila v mariborskem kinu Gledališče 17. oktobra. Vse prisotne je v imenu Gradisa v Mariboru pozdravil direktor tozda GE Maribor tovarš **Franc Gačnik**. V svojem govoru nas je spomnil na tisti čas pred 35 leti, ko je delavcem Gradisa bila poverjena obnova do-

skim negospodarstvom. Vse to omogoča Gradisu, da lažje posluje tudi v zaostrenih pogojih gospodarjenja kot jih imamo sedaj pri nas.

Na koncu svojega govora je tovarš **Gačnik** spregovoril tudi o nalogah, ki nas čakajo v bodočnosti, predvsem pa v naslednjem srednjeročnem obdobju 1981—85.

Kulturni del svečanosti je izpolnil komorni moški zbor iz Ptuja, ter igralec Slovenskega narodnega gledališča iz Maribora Rado Pavalec.

Proslave Gradisovih 35 let v Ma-

Na proslavi je tov. **Branko Rozina** podelil plaketo Jugoslovanskega društva inženirjev in tehnikov direktorju tozda GE Maribor Francu Gačniku (na sliki) in direktorju tozda Biro za projektiranje Maribor Vukašinu Ačanskomu, za njun doprinos razvoja gradbeništva v Sloveniji

Proslavili smo 35-letnico naše delovne organizacije in 30 let samoupravljanja

4. oktobra je bilo slavnostno v Kulturnem domu Ivana Cankarja v Ljubljani

Preteklo je že 35 let od takrat, ko je takoj po osvoboditvi takratno Ministrstvo za gradnje združilo vso gradbeno operativno in skromno zapuščino mehanizacije in ko je sredi

veselih dni svobode vlada LRS izdala uredbo o ustanovitvi gradbenega podjetja GRADIS. Bilo je to 4. oktobra 1945 leta. To je datum, ki ga Gradisovci slavimo kot rojstni

dan našega podjetja, ki predstavlja tudi začetke in prvezametke slovenskega gradbeništva. Pred mlad kolektiv je bila postavljena velika naloga — obnova porušene domovine in kapitalna gradnja.

Za nami je 35 let dela. 35 let trdega dela. Za nami je tudi 30 let samoupravljanja, ko smo ravno v Gradisu ustanovili prvi delavski svet v jugoslovanskem gradbeništvu.

Že bežen pogled na razvoj slovenskega gradbeništva nam dokazuje, da je Gradis povezan z obnovo in izgradnjo naše domovine, z giganti naše prve petletke in gradnjami teh 35 let, z uvajanjem in uporabo sodobne tehnologije, organizacije dela in z doslednim uveljavljanjem delavskega samoupravljanja.

Zato je tudi bilo slavnostno 4. oktobra v Kulturnem domu Ivana Cankarja v Ljubljani. Vsaki delavec Gradisa, je bil ponosen da je lahko prisostvoval tej slavnosti, saj 35 let Gradisa pomeni tudi 35 let gradbeništva v Sloveniji.

Intonirana je bila Internacionala, takoj za tem pa je besedo prevzel predsednik delavskega sveta Gradisa tov. **Jože Ločnikar**. Spregovoril je o prehojeni 35-letni poti našega kolektiva, ki je največje gradbeno podjetje v Sloveniji in drugo največje v Jugoslaviji. Zaposluje 8.000 delavcev in dosega 8,4 milijarde celotnega prihodka.

Gradisovci smo svojo nalogo vestno izpolnjevali in jo izpolnujemo še danes, saj smo v 35 letih zgradili več kot 4.500 različnih objektov, med katerimi je 25 hidroelektrarn in termoelektrarn, jedrska elektrarna v Krškem, 150 velikih industrijskih kompleksov, kot so železarne Jesenice, Ravne in Zenica, Salonit in cementarna v Anhovem, tovarna aluminija Kidričevo, Litostroj, kamniški Titan, IMV Novo mesto, dravske elektrarne itd. Gradisovci smo zgradili 200 kilometrov ocest, več kot 80 velikih mostov in viaduktov, 400 manjših mostov, več kot 1.500 metrov operativne obale vključno z objekti v lukah Koper in Bar, 26 šol, 15 bolnišnic, 18 hotelov, tri turistična naselja — Bernardin, Portorož in Kranjska gora, več kot 10.000 stanovanj in še številne druge objekte po celi Jugoslaviji. V lastnih projektivnih birojih nastajajo načrti mostov, objektov visoke gradnje in drugih objektov. Kovinski obrati v Ljubljani in Mariboru izdelujejo opremo in mehanizacijo za gradbeništvo. Potrebo po železu pokriva naša lastna železozkrivnica, po gradbenih polizdelkih pa Obrat gradbenih polizdelkov. Z lesom nas oskrbuje Lesno industrijski obrat iz Škofje loke. Strojno prometni obrat skrbi za prevoze in delo mehanizacije.

Slavnostni govornik je bil Štefan Korošec, član predsedstva CK ZKS

O prehojeni 35-letni poti je spregovoril predsednik delavskega sveta Gradisa Jože Ločnikar, dipl. inž.

Na slovesnosti so bili tudi predstavniki drugih gradbenih organizacij in predstavniki družbenopolitičnih skupnosti: v drugi vrsti Andrija Vlahovič, predsednik občinskega sveta ZSS Moste-Polje, Ivan Zidar, generalni direktor SCT in Silvester Čotar glavni direktor Primorja iz Ajdovščine.

Proslave se je poleg najvišjih predstavnikov republike udeležilo tudi preko 400 delegatov iz vseh naših tozdov

Zadnja leta Gradis vse bolj prodira tudi na tuja tržišča. Delamo v Nemčiji in Iraku. Napotopu na tujih tržiščih bomo posvečali še dodatno skrb, tako da smo planirali, da bo leta 1985 vsaki peti Gradisov delavec delal v tujini.

Za tem je besedo prevzel **Štefan Korošec**, član predsedstva CK ZKS. Čestital je vsem delavcem Gradisa visoki jubilej z željo, da tudi v bodoče nadaljujejo z uspešnim delom. Poudaril je tudi pomembnost gradbeništva v slovenskem gospodarstvu in sicer gradbeništva, ki naj bi bilo povezano bolj kot sedaj. Pohvalno se je izrazil o uspešnem poslovanju Gradisa, kar dokazujejo podatki, o doseženem dohodku na delavca, ki znaša v Gradisu 248.277 dinarjev, kar je za 10 odstotkov več kot v slovenskem gradbeništvu, medtem ko je akumulacija na delavca celo za 43 odstotkov višja v omenjeni primerjavi.

To seveda ni slučaj, saj se Gradisovci zavedamo, da omogoča akumulacija, ki je osnova razširjeno reprodukcijo in s tem za nove nabave in hitrejši tehnološki razvoj. To pa je vedno bolj pomembno pri osvajanju novih tržišč in pri sodobni gradnji vse bolj zahtevnih objektov.

Kulturni del slovesnosti ob 35. letnici Gradisa je s svojim nastopom izpolnil **Ribniški oktet** in prvak Drame Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane dramski igralec **Boris Kralj**.

Z zanimanjem so vsi pričakovali zaključek proslave, ki je bil namenjen filmu Gradisovih 35 let. V 45-minutnem prikazu, so se zvrstili vsi pomembnejši objekti, ki smo jih zgradili v zadnjih petih letih, samski domovi, ki smo jih zgradili za samske delavce, počitniški domovi namenjeni rekreaciji in oddihu naših delavcev in vsa pomembnejša dogajanja zadnjih let.

Na koncu je zaigrana pesem Jugoslavija, ki nam je vsem tako pri srcu in s ponosom smo se razšli po tozdih. Na tozdovih proslavah ki se bodo zvrstile oktobra in novembra pa se bo v Gradisov jubilej vključil prav vsak delavec, vsi delavci Gradisa, ki so pripomogli, da je Gradis postal to kar je — največje gradbeno podjetje v Sloveniji in drugo največje v Jugoslaviji. In na to smo vsi ponosni.

CVETO PAVLIN

Delegati za osrednjo proslavo se zbirajo na okrašenem platoju pred Kulturnim domom Ivana Cankarja

Na proslavi so bili tudi najstarejši Gradisovci, ki so že 35 let pri podjetju. Z leve proti desni: Aleksander Škerlak, Jenda Stoviček, Majda Ocepek, Ivan Pergar, Franc Kimovec, ter Ivan Božič (manjka na sliki)

Mali intervju

Na dvorišču SPO-ja v Mariboru sem srečal Borak Štefana. Koliko časa ga poznam pa ga še nisem srečal slabe volje. Vedno se drži rahlo v nasmeh. Je eden izmed mnogih naših pridnih delavcev. Najin klepet se je spremenil v intervju, s katerim ga predstavljam.

Od kdaj si pri Gradisu in kje si delal?

Začel sem pravzaprav 1964. leta pri takratnih »Tehnogradnjah« kot strojnik na težki mehanizaciji kot buldožerist, združitev pa sem postal Gradisovec. V tem času pa do danes sem bil na raznih gradbiščih po Jugoslaviji. V Sloveniji Maribor, Celje, Ljubljana, Kranj ter na avtocesti. V drugih republikah pa v Zagrebu, Senju, Karlovcu, Žitomisliči, Maglaj, Skopje, Titograd ter kanal Donava—Tisa. Omeniti moram tudi, da sem sodeloval na vseh hidroelektrarnah, ki so se gradile v Sloveniji.

Sedaj sem član velikega Gradisovega kolektiva, na kar sem ponosen. V naši skupini oziroma izpostavi v Mariboru se zaenkrat dobro razumemo in upam, da se bomo tudi v bodoče. Malo me motijo odnosi med našimi sodelavci-gradbinci. Tu se včasih malo zatakne ker so postavljene zahteve, ki niso izvedljive, vendar z dobro voljo in obojestranskim razumevanjem se tudi to premosti.

Kaj te veže na Gradis?

V tako velikem kolektivu se čutim dokaj varnega, kar se tiče dela. Navadili smo se eden drugega delati pa moram povesod in tudi rad delam. Imam prijeten občutek, ko vidim ali slišim kaj vse so napravili delavci Gradisa, kjer se odraža velika sposobnost, zato me še bolj prikuje nase.

Kaj bi svetoval mlajšim?

Priporočal bi, da bi bilo več volje do dela, večji poudarek na vzdrževanju strojev, mnogo boljše delovna disciplina.

Naj bo torej izpolnjena zaprisega tov. Titu in se naj odraža na delu.

LUDVIK ŠNAJDER

Štefan Borak pri svojem stroju, ki ga vzorno vzdržuje

V prvem polletju boljši rezultati glede varstva pri delu

Po polletnih podatkih lahko ugotovimo, da je stanje varstva glede nesreč pri delu in na poti in glede bolovanja za te nesreče boljše kot v istem obdobju leta 1979, vendar pa še vedno slabše kot v letu 1978, ko je bilo v Gradisu najmanj nesreč. Istočasno pa lahko ugotovimo, da je porast nesreč manjša kot v letu 1979 in 1978, saj znaša bolovanje za 1 ne-

srečo 15,3 dni. Tudi v letošnjem polletju je bilo več težjih nesreč, ena pa je bila celo smrtna. Prizadevati si moramo predvsem, da zmanjšamo število težjih nesreč oziroma, da zmanjšamo resnost.

Med vsemi proizvodnimi TOZD je treba pohvaliti predvsem GE Ravne, ki je že nekaj let najboljša TOZD glede varstva pri delu v GIP

GRADIS. Gibanje nesreč in bolovanja po mesecih oz. po TOZD je razvidno iz tabel I in II.

Tabela I. prikazuje gibanje nesreč po mesecih. Tabela II. pa prikazuje gibanje nesreč za 6 mesecev v primerjavi z istim obdobjem leta 1979 in 1978.

BOŽO ŠEŠ

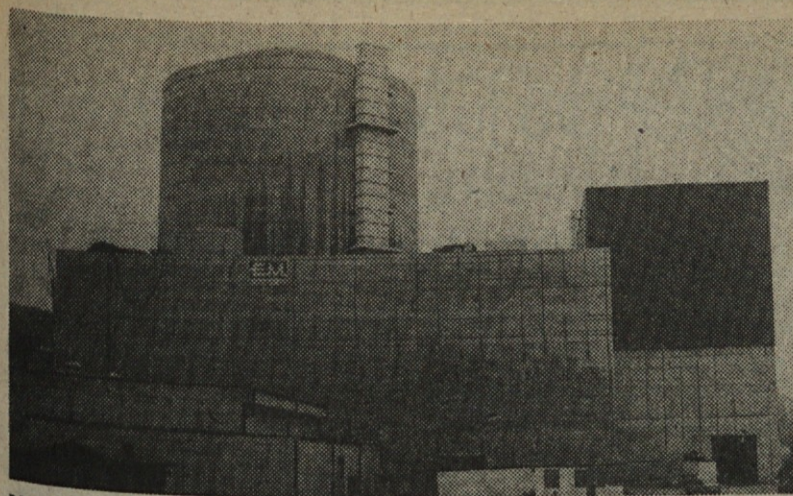
GIP GRADIS za I. polletje 80

Zap. št.	MESEC	Število zaposl.	Dnevi prebiti na delu	Dejansko opravlj. ure	Število poškodb			BOLEZNINE ZARADI POŠKODB			Povprečni dni bolovanja % za poškodbo
					smrt	ostalo	skupaj	do 30 dni	nad 30 dni	☞ dni	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	JANUAR	8326	138189	1156987		36	39	297	187	546	0,39
2.	FEBRUAR	8369	150952	1282173		3	46	476	186	742	0,49
3.	MAREC	8135	146633	1273383		2	35	426	122	642	0,43
	SKUPAJ za 3 mesece	24830	435774	3712543		5	120	1199	495	1930	0,44
4.	APRIL	8058	150716	1314954	1	10	48	487	134	102	0,44
5.	MAJ	8123	137063	1246327		1	49	551	98	673	0,54
6.	JUNIJ	8096	144131	1221521		6	58	681	68	745	0,60
	SKUPAJ za 6 mesecev	8184	867684	7495345	1	22	275	2918	800	4206	0,48
								290	198		

ANALIZA NESREČ PRI DELU ZA LETO 1980 — I. pol.

Primerjava z istim obdobjem v letu 1979 in 1978

TOZD	Št. zaposl.		Št. nesreč		Dni bolov. za nesr.			Dni bol. za poškodbo		
	80	79	80	79	78	80	79	80	79	
GE Celje	787	811	27	41	20	327	648	474	12,1	15,8
GE Ptuj	302	298	17	15	12	219	157	148	12,9	10,5
GE Koper	281	265	6	8	8	63	180	167	10,5	22,5
GE Jesenice	697	759	32	31	21	456	928	607	14,2	29,9
GE Ljubljana	725	722	25	29	4	534	469	124	21,4	16,8
GE Lj. okolica	655	568	30	11	14	372	134	145	12,4	12,2
GE Maribor	1153	1125	31	34	28	551	688	577	17,7	20,5
GE N. Gorica	583	582	23	24	24	286	279	424	12,4	11,6
GE Ravne	501	505	8	15	13	81	313	212	10	20,9
KO Ljubljana	256	250	9	11	6	76	123	83	8,4	11,2
KO Maribor	299	266	14	8	14	250	102	171	17,8	12,8
LIO	271	300	19	14	13	194	199	317	10,2	14,2
OGP	269	264	9	17	5	416	230	103	46,2	13,5
SPO	674	603	21	24	8	243	310	148	11,5	12,9
CEŽ	116	133	6	7	6	78	108	34	13	15,1
Biro Ljubljana	74	—	—	0	—	—	0	—	—	0
Biro Maribor	44	—	—	0	—	—	0	—	—	0
UDD	57	50	0	1	2	0	7	32	0	7,0
Int. banka	30	—	—	0	—	—	—	—	—	0
DSSS	285	—	1	1	1	38	26	53	38	26,6
Frankfurt	—	—	—	ni podatkov	—	ni	—	—	—	—
Skupaj	8184	—	275	291	199	4206	4901	3630	15,3	16,8

Na glavnem objektu nuklearne elektrarne so samo še manjša dela, saj se v notranjosti še montira oprema

V Krškem še gradimo

Čeprav že dalj časa v našem časopisu nismo nič pisali o gradbišču v Krškem, bi kdo mogoče dobil občutek, da smo tam zaključili z deli. Pa ni res. V Krškem je še precej dela. To najbolj vedo delavci tozdv GE Maribor in GE Ljubljana.

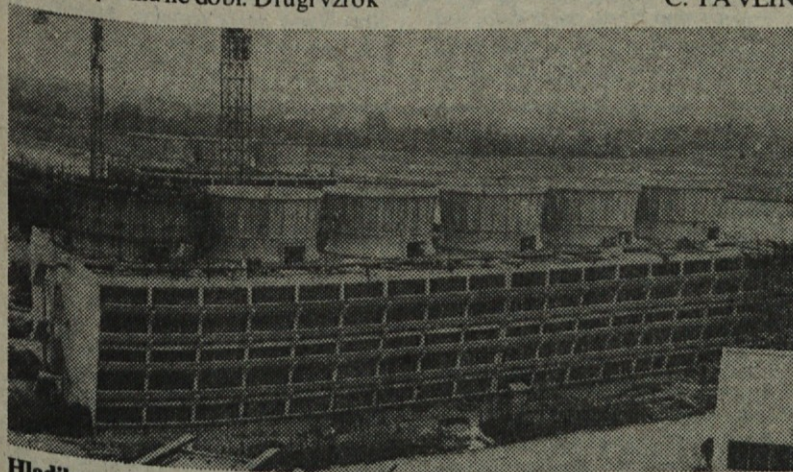
TOZD GE Ljubljana gradi večji objekt v katerem bodo servisne delavnice in del upravne zgradbe. S to precej zahtevno gradnjo so začeli avgusta 1978 leta. Po prvotnem roku bi objekt moral biti končan letos, vendar se bo gradnja nadaljevala tudi v naslednjem letu. Vzrok za to je v tem, da je velik del opreme za objekt predviden iz uvoza, sedaj pa se ta oprema ne dobi. Drugi vzrok

je v tem, da izvajalci, ki delajo streho, a to je zagrebška Metalogradnja, zamuja s postavitvijo le-te. Tako se dela škoda v notranjosti objekta, saj so v delu objekta npr. že postavljene ploščice, ki bodo zaradi vlage odpadle in podobno. Površina objekta je 2.000 kvadratnih metrov in na njemu dela okoli 60 delavcev.

Manjša dela so tudi še na ostalih objektih, vendar tam gre v glavnem za dela v zaključni fazi gradnje.

Mariborski tozdv pa v Nuklearni elektrarni v Krškem gradi hladilne stolpe. Glede na potek del je razvidno, da bomo v Krškem delali še več kot leto dni.

C. PAVLIN

Hladilne stolpe gradijo delavci TOZD GE Maribor

Zagrebška Metalogradnja zaostaja z deli na strehi servisnih delavnic, tako da zaradi tega nastaja precejšnja škoda v notranjosti objekta

Prijetno srečanje upokojujencev tozda GE Ljubljana

Tako kot že osem let zapovrstjo je tudi letos sindikalna organizacija Gradisa TOZD GE Ljubljana organizirala za svoje nekdanje sodelavce srečanje združeno z izletom v Logarsko dolino.

Dne 25. 10. 1980 smo se zbrali pred upravo gradisa TOZD Kovinski obrati na Šmartinski cesti 32 in se ob pol osmih zjutraj z Viatorjevimi avtobusom odpeljali v določeno smer preko Domžal, Kamnika in Črničva. Vodič Viatorja je bila tov. Zdenka, ki nas je sproti seznanjala s pomembnostjo, krajev skozi katera smo se vozili.

Izleta se je udeležilo 26 upokojujencev. Spremljali so nas poleg predsednika sindikata tov. Kratner Janeza še tovariši Stare Edo, Mancinger Jože in Benkovič Štefan.

Pred odhodom nas je v imenu sindikalne organizacije in uprave pozdravil tov. Kratner in na kratko obrazložil potek izleta ter nam zaželel dobro počutje na izletu, na kar smo se odpeljali proti Štajerski.

Med vožnjo smo se pogovarjali in obujali spomine. Kmalu pa se je pogovor obrnil bolj na šaljivo stran in zopet smo začeli klepetati med seboj o starih dogodkih. Za zabavo pa je tudi poskrbel sam šofer avtobusa, ki je iz svoje neomejene zakladnice povedal marsikatero krepko.

Prva naša postaja je bila Gornji grad. Tukaj smo si ogledali lepote tega kraja. Potem smo nadaljevali pot čez Ljubno, Luče, in Solčavo. Med vožnjo smo si pri steni igla ogledali presihajoči studenec. Znamenitost tega studenca je, da voda vsakih 6 ur pada in 6 ur narašča. Od tukaj smo se peljali do Logarske doline. Ker je deževalo smo si Slap Ring ogledali le od daleč. Pot smo nadaljevali do planinskega doma, kjer smo imeli kosilo. Po kosilu smo še malo posedeli in se pogovarjali. Bili smo veseli, ker smo se po enem letu zopet srečali. Tako nam je čas hitro minil.

Na poti domov smo se ustavili v znani gostilni v vasi Ločica pri Vranskem. Tu smo se še enkrat malo okrepčali nato smo se razpoloženi vrnili v Ljubljano, kjer smo se razšli.

Med vožnjo je tov. Janez Kratnar izrekel nekaj besed in še enkrat pozdravil vse navzoče in obenem opravičil direktorja GE Ljubljana, ker se ni mogel udeležiti našega izleta, na kar se je tov. Turel Alojz v imenu vseh udeležencev zahvalil sindikatu in upravi za lep izlet z željo, da nam takšna srečanja še priredijo. Našemu podjetju pa želimo mnogo poslovnih uspehov v jubilejnem letu, ko slavi 35. letnico obstoja in mnogo sreče pri delu.

EDO KRAGELI

Bolezni voznikov in varnost na cesti

Vzroki številnih prometnih nesreč pri nas so med drugim tudi zdravstvene motnje voznikov (motnje vida, nalezljive bolezni, bolečine, utrujenost...). Večino teh nesreč je mogoče preprečiti, če motnje pravočasno odkrijemo in tudi zdravimo.

skih prilikah in s slabimi prometnih pogojih.

Nalezljive bolezni

Vsaka nalezljiva bolezen lahko spremeni normalno prekrvavitev posameznih organov, ogroža središče krvotoka, kakor tudi periferno prekrvavitev. Ta nestabilnost krvotoka je še posebno izražena pred pojavom virusne bolezni in po njej. S stališča sposobnosti voznika za vožnjo imajo nalezljive bolezni različni pomen. Kronična nalezljiva bolezen dihal, na katero se je voznik že privadil, vozniku med vožnjo ne bo delala posebnih težav, tudi če se mu poviša telesna temperatura. Pri drugih obolenjih pa bo voznik postal nesposoben za vožnjo že po nekaj minutah. Pri visoki telesni temperaturi je voznik nesposoben za vožnjo zaradi morebitnih duševnih motenj. Tudi naglo znižanje temperature z določenimi zdravili zmanjšuje sposobnost za vožnjo

Motnje vida

Dober vid je nujno potreben vsakemu vozniku. Pri tem mislimo na ostrino vida, normalno vidno polje, zadostno gibljivost očesa in dobro prilagajanje na mrak. Voznik ne opazi poslabšanja vida takoj, ker se le-ta razvija postopoma. S staranjem pa so te spremembe močnejše. Predvsem se zmanjšuje ostrina vida v mraku, poveča pa se občutljivost na zaslepitev s svetlobo. In prav te spremembe so zelo nevarne za voznike v cestnem prometu. Te motnje je mogoče odpraviti z rednimi pregledi oči zlasti pri starejših voznikih. Motnja vida ogroža promet zlasti v vožnji v mraku, ob slabih vremen-

Mali intervju

NAŠ DRUGI SOGOVORNIK JE
BIL Marčelo Grgolet

— **Od kdaj si pri Gradisu?**

V novembru 1946 sem prišel na mariborski otok, kjer se je gradila hidroelektrarna.

— **S kakšno kvalifikacijo si pričel in kaj si delal v Gradisu?**

Pri Gradisu sem začel kot strojni ključavničar. Potrebno je pač prijeto za vse. Delal sem tudi kot monter. Izredno težko je bilo delati takrat, saj ni bilo orodja, priprav in ne materiala. Delalo se je noč in dan. Stroje in naprave smo sestavljali iz starih in si s temi pomagali pri delu. Hrane ni bilo, jedli smo največkrat samo dvakrat na dan, bivali pa smo v barakah. Rad sem imel motorizacijo zato sem tudi prišel na avtomobil kot šofer, kjer sem še danes. Povedati moram, da so bili takratni avtomobili »pokrpani« preperlele gume, brez vetrobranskih stekel, počasni, torej nobene udobnosti. Mehanizacija, ki jo danes upravljamo je res udobna, tako, da ima človek veselje delati. Če se spomnim nazaj, so bili tudi prijetni doživljaji, posebno pa smo se vsi skupaj veselili vsakega doseženega uspeha.

— **Kaj te veže na Gradis?**

Moram reči, če smo preživeli marsikaj težkega, delali z nemogočimi napravami in orodji in še danes takrat zgrajeni objekti služijo svojemu namenu. Ne smem pozabiti na mnogo prijateljev in znancev iz naše velike Gradisove družine, kjer sem delal in si tako pridobil res široki krog prijateljev starejših in tudi mlajših.

— **Kaj naj bi bilo potrebno v Gradisu še zboljšati?**

Ker sem iz starejše generacije, se težko odvajam od tistega, kar smo imeli takrat — enotnost, izredno medsebojno razumevanje, kjer ni bilo razlike med izobražencem in fizičnim nekvalificiranim delavcem. No, danes je to nasprotno. Odnosi v TOZD včasih niso najboljši, še manj pa med enotami. Ime Gradis se večkrat uporabi le takrat, ko kje zaškriplje, drugače pa bi radi bili najrajši sami za sebe. Nekaj več sodelovanja in sloge bi dobrodošlo.

— **Kaj bi svetoval mlajšim?**

Vzljubiti delo in stroj, več discipline, boljši odnos do družbene imovine. Škodilo ne bi nekaj več poštenosti, več poudarka na redno vzdrževanje in vsestransko štednjo.

nih biografij o Puškinu, Lermontovu in Tolstoju je za to delo prejel najvišje francosko priznanje — Prix Goncourt. (Izšla)

4. Carlo Sgorlon: Bogovi se bodo vrnili, pripoved o nezakonskem furianskem otroku, ki v svojem 27-letnem potepuškem življenju spoznava bridko usodo svoje od nekdanje tlačene domovine. Bogovi se bodo vrnili, vendar ne bogovi oblastnikov... Trpljenje ni bilo zaman, ni se izgubilo v tisočletnem mlinu časa. (Izšla)

5. Josef Hen: Jakohama. Delo je duhovito odkrit, živahno napisan prikaz sedanjega življenja na Poljskem, kakor ga spoznava mlada Američanka, ki skuša prek Varšave in Moskve priti na Japonsko.

6. Kurt Vonnegut, ml.: Mačja zibka. Napol utopičen, napol znanstveno fantastičen roman, eno najmočnejših del novega humanizma, najboljšo delo avtorja »Klavniče 5«, »Zajtrka prvakov« in mnogih drugih, tudi Slovincem že znanih pripovedi.

Naročnina za vseh 6 knjig je 440 din, poravnate pa jo lahko tudi v treh obrokih, najkasneje do konca leta 1980.

Štiri od šestih knjig so že izšle in vam jih lahko takoj pošljemo po pošti. Dve bosta izšli oktobra. Po izidu zadnjih dveh knjig bodo knjige v prosti prodaji vsaj 100 odstotkov dražje.

Naročila pošljite na naslov:
Prešernova družba
Borsetova 27
61000 Ljubljana

Ob jubileju čestitke vsem delavcem Gradisa

Dovolite mi, da na današnji proslavi 35-letnice obstoja in uspešnega delovanja Gradisa v Mariboru v imenu upokojencev in v svojem imenu spregovorim nekaj častitljivih in hvaležnih besed to je o delovanju v razdobju od l. 1945 do 1980.

Z gradnjo mariborske hidroelektrarne si sebi Ti Gradis postavil trajen in veličasten spomenik in s tem sam sebe prekosil.

Narčte za gradnjo te elektrarne je okupator uničil in takrat je gradisov tehnični štab pod vodstvom takratnega šefa Borisa Pipana s svojim znanjem in velikim naporom delom dogradil hidroelektrarno — tako kot danes pred nami stoji: jekleno, močno in odporno!

Takrat smo gradili pod parolo: »Vse sile za izpolnitev 5-letnega plana« to je bilo garanje pod težkimi pogoji, neoziraje na noč ali dan.

Tedaj v dobi 1945 in naprej je šlo za obnovo naše porušene domovine: tu so bile ruševine, trgovine skoraj prazne in prašne.

S kosom kruha in kako jabolko v torbi smo šli na svoje delo, tudi ob nedeljah in delali v nadurah, a nam ni bilo težko, ker smo se za-

vedali, da delamo za boljšo bodočnost nas samih in ostalih.

In tako dragi prijatelji, danes ugotavljamo, da se je naš trud izplačal in smo na to ponosni — skupno z ostalimi gradisovci!!

Nadalje od takrat l. 1945 pa do danes 1980 si ti naš Gradis zgradil nešteto novih zgradb, podjetij itd. Skoraj bi rekli, da si čudo storil.

Seveda, čuda si ustvaril s svojim perfektno upeljanim in strokovno podkovanim štabom. To so tovariši v svoji stroki veliki umetniki in s temi in sodelavci si stvarno gradil čuda kot so: razne tovarne, mostovi in vse polno raznih zgradb. Vse te zgradbe stojijo danes po naši domovini in tujini kot veličastni gradisovi spomeniki.

Ob današnji proslavi 35-letnice obstoja in delovanja podjetja Gradis želimo MI STARI delavci — borci Gradisa sledeče:

»Mnogo, mnogo uspehov, čvrsto zdravje in dosti sreče vsem zaposlenim v Gradisu posebno članom štaba podjetja!«

Dragi upokojenci!

Mi dvigamo kozarce in nazdravljamo za še uspešno nadaljnje delovanje našega Gradisa.

IVO MAHAJNC

»LJUDSKA KNJIGA«

zbirka romanov iz svetovne književnosti

1. Richard Rive: Obsedno stanje, roman iz življenja temnopoltih junakov, ujetih v ozračje nasilja in policijske strahovlade po mestih rasiščne Južne Afrike. Zlasti vreden naše pozornosti zdaj, ko je nasilje v Južni Afriki ponovno v ospredju svetovne javnosti. (Izšla)

2. W. Somerset Maugham: Tesno domovanje, mojstrsko opisana doživljaja značilnih maughamovskih junakov sredi eksotičnega sveta južnoazijskih otokov, polna presenetljivih in vendar prepričljivih spoznanj. (Izšla)

3. Henri Troyat: Pajek. Z izredno umetniško močjo napisan roman o mladem Gérardu, čigar bolesta navezanost na sestre in mater opozarja na usodnost takšnih skritih nagnjenj v nas samih. Avtor tudi pri nas zna-

Pohvale in čestitke

Dovolite mi, da se v imenu upokojencev TOZD GRADIS Ravne na Koroškem, toplo zahvaljujem za povabilo na osrednjo proslavo 35 GRADISOVIH LET — 35 LET GIP GRADIS RAVNE NA KOROŠKEM«, ki je bila dne 10. oktobra 1980 v Slovenj Gradcu.

Sestava programa proslave je bila kvalitetna in pestra. Popoln zgodovinski pregled o razvoju GRADISA na Ravnah in analitski pregled o delu samem, sta uvodoma podala predsednik DS tozda Stanko Kostanjevec in direktor tozda GE Anton Zaletelj.

Izbrani izvajalci kulturnega programa so priznani širom naše domovine in v inozemstvu — kot BORIS KRALJ — prvak SNG, »VRES« DPD SVOBODA pod vodstvom dirigenta J. Kerta. Folklorna skupina BRATSTVO KUD PREŽIHOV VORANC Ravne na Koroškem — vodja Ilič Ratimir. Le ta je nastopal z narodnimi plesi sosednjih republik. Povabljeni so bili številni gostje.

Gledali smo film o delu GRADISA, ki se uveljavlja z najzahtevnejšimi deli povsod, tako po Jugoslaviji in v inozemstvu — ter žanje za svoja kvalitetna dela številna priznanja.

Kot se spodobi, je bilo priskrbljeno za dobro zakusko in zabavo s šaleškimi instrumentalnim kvintetom.

Hvala za lepe in prijetne urice. Hvala za prelepo knjižico TRISTO NARODNIH z značko jubileja. Osebo izrekam iskrene čestitke podjetju Gradis, prisrčne pa svoji matični enoti tozdu Ravne na Koroškem. Mnogo sreče in uspeha za v bodoče želi vsem

ADELA SIMON

Po poteh AVNOJ

Cenjene bralce Gradisovega vestnika želimo informirati, da deluje pri »Gradis« v Mariboru Aktiv ZSB NOV. Obstajamo že leto dni, svoj domicil pa imamo pri tozdu KO Maribor.

Ne moremo se pohvaliti, da smo med najaktivnejšimi aktivni, vendar kljub temu lahko rečemo, da je

delo dokaj dobro organizirano. Sprejet je program dela, ki uspoštevava v glavnem smernice zajete v Statutu ZSB NOV. Aktiv šteje trenutno 17 članov, želimo pa vključiti v organizacijo še ostale udeležence NOV s področja »Gradis« Maribor.

Na željo vseh članov aktiva smo v mesecu septembru organizirali ek-

skurzijo po poteh AVNOJ-a.

6. 9. zgodaj zjutraj je krenila dobro razpoložena skupina »mladih« bork in borcev iz Maribora. Pot nas je vodila preko Zagreba, Karlovca, pa naprej do Bihaća, kjer je leta 1942 obstajala na osvobojenem ozemlju bihačka republika. Ogljedali smo si muzej in dvorano, kjer je leta 1942 potekalo prvo zasedanje AVNOJ. Kustos muzeja nam je z mojstrsko besedo približal čas dogajanj, ko so se v tem kraju kovali temelji nove Jugoslavije.

Dobro razpoloženi smo se po sončnem dnevu napotili proti Drvarju ter si tam ogledali znamenito Titovo pečino in oba muzeja, ki vzorno hranita zgodovinske zapise in predmete Drvarske epopeje.

Polni vtisov in razmišljanj o naši junaški preteklosti smo v pozni popoldanski uri prispeli v Šipovo. V malem motelu, kraj bistre rečice, polne postrvi — ki jih seveda nismo lovili — je potekal prijetni večer našega počitka. Po skromni večerji je zadonela slovenska pesem in še dvigala naše že itak dobro razpoloženje.

Da nam pesmic in kitic ne bi

zmanjkalo je poskrbela tov. Mrakova, ki je iz »Gradisove« male pesmarice sproti pripravljala nove viže.

Z ogledom muzeja II. zasedanja AVNOJA-a v Jajcu je bil zaokrožen ogled dveh mest, ki sta v zgodovini nove Jugoslavije zelo pomembni.

Postanek v Banjaluki je bil bolj kratek. Za zaključek smo načrtovali še ogled Jesenovca, zaradi česar ni bilo časa za daljše zadrževanje v Banjaluki.

Vsak zase je sigurno dosti slišal in čital o strahotah v taborišču Jasenovac. Globoko pretreseni smo zapuščali Jasenovac, vsak pri sebi pa je verjetno razmišljal, kako je kaj takega sploh mogoče in kje je meja človeški surovosti. Upajmo, da se podobne strahote ne bodo nikdar več ponovile.

Ko je padel prvi mrak se je naše popotovanje bližalo koncu. Stisk roke v motelu Podlehnik je bil krepak in prirčen. Zazeleli smo si dosti zdravja ter uspehov v želji, da se naslednje leto ob podobni priliki zopet srečamo.

Na kraju se želimo posebej zahvaliti za razumevanje Gradisa in za gmotno pomoč, ki nam je bila dana.

LUDVIK RIZMAL

Gradisovci po poteh AVNOJ-a v Drvarju

Dopust na Češkem

21. 8. — četrtek

Vračali smo se v podnožju planine Praded 1492 ml (tega leta je Kolumb odkril Ameriko), Karlove Studenke in Bruntala. Med potjo smo si ogledali tudi en slap, ki pa ob primerjavi s Savico, Rinko, da ne govorim o Plitvičkih jezerih tega imena ne zasluži. No če nimaš drugega tudi, tako prelivanje vode lahko imenuješ slap. Ha, ha...

22. 8. — petek

Dopust se nadaljuje v počitniškem domu, popoldne krajši izlet na tri-četrt ure oddaljeno planinsko kočjo. Tu smo se poslaskali s češko »borovničko«, tako, da je bila pot v dolino lažja in bolj urne noge na večernem plesu. Vse se pa ne pove!

23. 8. — sobota

Babič ima rojstni dan, stari smo ga olajšali za vodko in pivčko, otroci pa za »zmrzline«, da ne bi kasneje pretežko zapravlili tistih kron v Pragi.

Naše vrle punce (lažemo tudi lahko), so spakirale naše »cote« in že smo bili pripravljeni za pot v Prago.

24. 8. — nedelja

Namesto k maši smo ob 8-ih preko Ostrave — Olomouca — Svítavy — Kutne Hove — Kalina odri-

nili proti Pragi, kamor smo prispeli ravno do večerje.

Med potjo smo si z vodičem ogledali grad BOUZOV iz 14. stoletja. Bilo je kaj videti, kaj vse zmore človeška volja in roka, rezbarije, dvižni mostovi, obdelava kamna, ječa, zbirka orožja, grajski vodnjak, globok 42 ml, v katerem je stalno 24 ml vode, nimam besed — enkratno!

Kostnica Sedlec v kraju Kutna Hova, postavljena okoli leta 1400, dopolnjena in restavrirana 1661 (toliko je visok Vršič) s kostmi 10.000 mrtvih. Tu človek vidi, da ni nič, da je vse minljivo, pretresljivo in grotestno, kaj naj rečem?

Vodič nam je razkazal tudi gotsko katedralo sv. Barbory, cerkev s petimi ladjami (običajno imajo cerkve le tri ladje) in enkratnimi opornimi kolonami. Cerkev je zelo bogata s freskami, izvezljanimi oltarji in zelo lepo in skrbno vzdrževana, kar je doma bolj redek slučaj. Zvečer smo opravili še nočni ogled Prage. Karlov most, Metro in glavno železniško postajo. Vožnja z metrojem je bila enkratna, uporaba oziroma orientacija kje si, kam se voziš, kje bi rad izstopil — vse enostavno.

Železniška postaja inpozanten objekt, ves v granitu, čistoča, napisji v češčini, ruščini in nemščini, izgubiti se tu ne more ne kapitalist še

manj pa komunist.

Zgodovinske spomenike lepo združujejo, veliko pa jih je v obnovi, cerkev sv. Vita, gledališče, katerega obnova bo končana leta 1982.

Praga je le veliko mesto, dolgo 35 in široko 30 km in ima 1.200.000 prebivalcev, toliko kolikor ima s ploščicami obložen novozgrajeni tunel k Hradčanim, tako, da ima vsaki pražan svojo. To pa zato, da se ne kregajo.

25. 8. — ponedeljek

Ta dan je bil rezerviran za ogled Prage z vodičem. Ogledali smo si več zgodovinskih znamenitosti, kot so mestna biblioteka, ki obsega več milijonov knjig (vseh nismo uspeli prečitati). Tu se vidi tudi najmanjša knjiga na svetu, velika 8,5 mm z vsebino sv. pisma (to nisem čital, ker imam dioptrijo). V glavni dvorani, ki obsega 100.000 knjig, je neki avstrijski slikar poslikal cel nemajhen strop v 6 mesecih, baje je tudi spal na odru in tudi barve so mu mešali drugi. Hudičevo priden je bil, pa še zelo lepo in kvalitetno je vse skupaj napravil, saj je slikarja stara že skoraj 200 let (to je bilo leta 1792), pa je taka, kakor bi jo delal včeraj. Ob takem delu smo bili vsi tihi, ni pa bilo nobenega »malarja« med nami, kaj bi le ta rekel!

Potopis ali kaj vidiš, če nič ne vidiš!

Obiskali smo tudi zakladnico, cerkev sv. Vita, Hradčane, židovsko pokopališče z 10.000 spomeniki, kar dve sinagogi ter še in še...

V zakladnici se da kaj videti, kelih, krone, monštrance. Najlepša je monštranca z žarki, teh je 53 (toliko je bila ženska stara, ko se je »šele« tretjič ženila) in 6222 diamanti. Punca je bila zelo bogata, pa ne z delom, ampak sistem je važen. Čeprav ni bila preveč lepa (morda je imela kaj drugega...?) se je možila vedno s slavnimi bogatimi moškimi, ki so kmalu odšli pod rušo, bogastvo pa je ostalo njej, to ji je uspelo trikrat. Kaj pa naše punce?

Po kosilu smo si ogledali mavzolej na griču nad Prago. Tu stoji tudi bronast spomenik, bornast konj na katerem sedi Jan Žižka (16,5 ton). Malo zgodovine. Jan Žižka (1370—1424) češki vitez in veliki vojni strateg, vodja husitskega odpora. 14. 7. 1420 napade kralja Sigismunda in ga kasneje 18. 1. 1422, čeprav slep na epno oko, tu premaga še enkrat.

Pa ni bilo dosti ta dan, po večerji smo krenili še v pivnico sv. Tomaža, ki obstoja že od 1352 in točijo res dobro črno pivo, kar mi je kasneje povedala tudi teta Mici.

(Nadaljevanje prihodnjic)

II. kulturno srečanje gradbenih delavcev Slovenije

»Najpomembnejša naloga kulture v sedanjem obdobju našega razvoja je spodbujati razvoj družbe kot celote in neposredno razvijati proizvodilne sile te družbe.

Zato ideja o kulturnem srečanju gradbincev ni naključje ali posledica trenutnega navdiha, temveč rezultat, ki izhaja iz vse širše potrebe po svobodnem ustvarjanju in izražanju lastnih idej in hotenj v kulturnih stvaritvah. Ob I. srečanju gradbincev, ki je bilo lani v organizaciji SGP Kograd iz Dravograda, smo uresničili idejo, da so umetniški dosežki naših gradbenih delavcev prišli iz anonimnosti.

Kultura mora postati vedno bolj sestavina ustvarjalnega dela in vsestranskega razvoja, ne več zgolj dogovorov posameznikov, le ljubiteljstvo ali privilegij izbrancev. Tako bodo delavci, samoupravljalci, po-

stali tisti kreatorji kulturnega življenja, ki bodo skozi umetniško snovanje potrjevali, da kultura raste in ustvarjalnega dela, da je enakopraven element tega procesa, da raste iz samoupravnih odnosov s sadovi lastnega dela in v povezavi z neposrednimi kulturnimi ustvarjalci. Prav je, da se kulturna dejavnost oblikuje v združenem delu, da so delavci množični obiskovalci, se z njo izražajo in zavzemajo za prave kulturne vrednote.« je poudaril predsednik RO SGDS tov. Željko Humer v svojem govoru ob II. kulturnem srečanju gradbincev, ki je bilo v Ajdovščini v okviru občinskega praznovanja.

Gradisov prispevek je bil tudi tokrat bolj skromen, saj so sodelovali le Vladimir Valant na razstavi in Milenko Nikič ter Milan Jovanović z literarnimi prispevki.

Na zaključni prireditvi so v bogatem kulturnem programu sodelovali: moški pevski zbor IMP Edmond Ljubljana, EM Hidromontaža Maribor, Valentin Stanič — OGP Kanal, Kograd Dravograd, Salonit Anhovo, mešana pevka zbor SCT in Primorje, kvartet in dramska skupina Ingrad Celje, vokalno instrumentalna skupina Črni asfalt in dramska skupina SCT, folklorna skupina GOK Črnomelj, Pihalni orkester Salonit Anhovo, mladinski

pevski zbor OŠ Boris Kidrič iz Ajdovščine in gost prireditve Rajko Koritnik — solist SNG opera iz Ljubljane.

Ob zaključku so se vsi udeleženci srečanja razšli s prijetnimi vtisi ob uspešni predstavitvi svojega kulturnega ustvarjanja, ki bo le še spodbuda za njihovo nadaljnje delo in morda izziv tistim, ki doslej niso imeli poguma, da bi svojo ustvarjalnost predstavili javnosti.

MATIJA KRNC

Razstava likovnih del

Likovni atelje Križevci je v počastitev 35-letnice naše delovne organizacije pripravil razstavo likovnih del svojih članov.

V domu učencev Otona Župančiča v Ljubljani, se nam je predstavilo 21 članov leta 1974 osnovanega likovnega ateljeja Križevci, katerega člani so pripadniki raznih generacij in poklicev. Okoli 40 ljubiteljev umetnosti se je pred šestimi leti zbralo, da bi pridobili dodatna znanja o likovni umetnosti in bi svojo ustvarjalnost prelili v govorico likov in barv.

Številne razstave in sodelovanja s

sorodnimi društvi so prispevale k afirmaciji likovnega ateljeja, katerih člani so v svojih izražanjih kazali privrženost križevski pokrajini. Pa vseeno je stilna opredeljenost izredno raznolika, saj se giblje od ekspresionizma do iskanja smeri v novem realizmu.

K izredno uspešni predstavitvi članov likovnega ateljeja Križevci je prispevalo predvsem dolgoletno sodelovanje našega Centra za izobraževanje s tamkajšnjim zavodom za zaposlovanje, ki so bili tudi pobudniki omenjene razstave.

MATIJA KRNC

Strelski turnir ob 35-letnici

Ob mnogih pomembnih datumih smo v Kovinskih obratih v Mariboru prirejali razna tekmovanja. Posebej strelci smo vedno pripravljene za organizacijo manjših ali večjih tekmovanj. Zato tudi ob tako pomembnem jubileju kot je 35 let obstoja GRADISA in 30 let samoupravljanja, res nismo mogli ostati neaktivni.

Naša želja je, da ta lepi in nad vse koristen šport čim bolj populariziramo v GRADISU. Tako smo tudi vabili ekipe iz desetih TOZD. Tekmovanja so se udeležile ekipe iz sedmih TOZD. Kljub temu, da je čas pobiranja poljedelskih rezultatov, posebej še grozdja, se je tekmovanja udeležilo 50 strelcev in strelk.

Ekipni zmagovalci so tokrat bili strelci in strelke domačinov, ki so osvojili dva lepa pokala v trajno last.

VRSTNI RED:

EKIPNO — ženske:

1. KO MARIBOR
2. GRADNJE PTUJ
3. GE CELJE
4. SPO LJUBLJANA

POSAMEZNO — ženske:

1. Stanovnik Slavka	154
2. Gaberc Elica	152
3. Kojc Jelka	136
4. Dekleva Marjeta	135
5. Erzen Minka	133

MOŠKI:

1. KO MARIBOR
2. GE MARIBOR
3. SPO LJUBLJANA
4. EM HIDROMONTAŽA
5. GE CELJE
6. GE JESENICE
7. GE PTUJ

POSAMEZNO — moški:

1. Šnajder Ludvik	172
2. Mihin Josip	168
3. Humeč Josip	165
4. Šenveter Božo	163
5. Stanovnik Slavko	161

Razveseljivo je, da so se odzvale ekipe Jesenic, Celja, kjer pa očitno imajo težave v tej športni panogi. V razgovoru z njimi pa smo izvedeli, da si obetajo svetlejšo prihodnost.

Ob svečani podelitvi pa je spregovoril direktor TOZD Kovinski obrati Maribor tov. PURNAT RAJKO. Nismo le dobri športniki, temveč tudi dobri delavci in gospodarji, kar pa dokazujejo rezultati na vseh področjih naše aktivnosti.

Take in različne prireditve so zelo koristne k zblizevanju delavcev iz različnih TOZD, kar pa pozitivno vpliva tudi pri povezovanju izven športnih dejavnosti.

Eden od veteranov strelstva v GRADISU tov. Šnajder Ludvik je nakazal problem, s katerim se srečujejo v nekaterih TOZD. Brez sodelovanja DPO in vodstva TOZD, kakor tudi aktivnosti vseh nas ne more biti rezultatov na športnem področju. Samo entuzijasti so premalo za gibanje športa v tako veliki DO kot je GRADIS, je dejal tov. Šnajder.

Zavedati se moramo pomena strelstva v današnjih časih in temu primerno tudi ukrepati.

Bistvena naloga naj nam bo pridobiti čim več dobrih strelk in strelcev, je končal najstarejši aktiven strellec v GRADISU.

Ob skromni zakuski smo kot vedno obujali spomine na minula tekmovanja, dogovarjali pa smo se o prihodnjem letu in reprezentanci GRADISA.

JOSIP HUMEK

KUPON

GIP GRADIS
Delovna skupnost skupne službe
Kadrovsko socialna služba
Šmartinska 134-a
61000 Ljubljana

ŽELIM POGOVOR
Z SOCIALNIM DELAVCEM

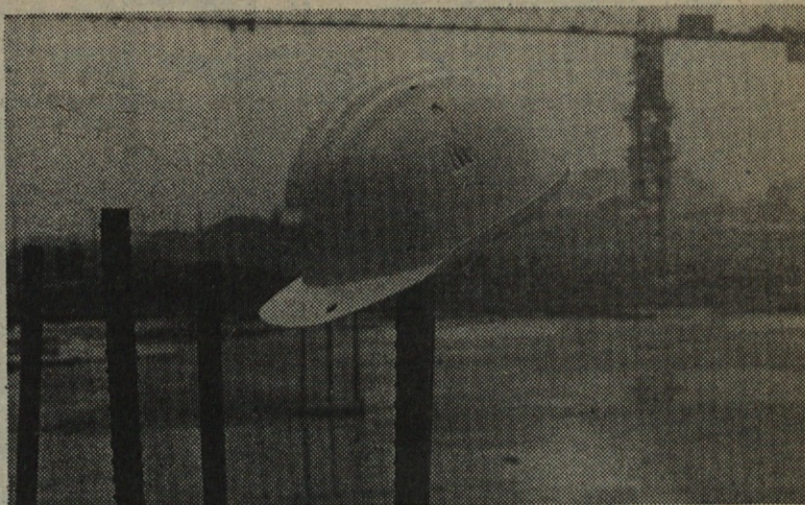
Ime in priimek

TOZD ali DS

Bivališče (stanovanje, samski dom, gradbišče itd)

.....

Nadležna fotografija

Precej je zapisanega, še več se pa govori o upoštevanju varstvenih ukrepov v gradbeništvu. Največkrat pa vse ostane le na papirju. Obnašamo se tako, kot, da se na gradbišču nikoli ne dogajajo nesreče. Čelada tudi sodi v okvir zaščitnih sredstev v gradbeništvu, vendar le takrat, kadar je na pravem mestu. Čelada posneta ne enem naših gradbišč bo svojo funkcijo oravila bolj slabo. Ali res ni nikogar, ki bi jo spravil na pravo mesto?

C. PAVLIN

Skupina naših delavcev pred hotelom Delfin v poreški Zeleni Laguni

Tudi letos v Zeleni Laguni

Preventivno rekreativni odmori

Tudi letošnje jesen se delavci nekaterih naših tozdov udeležujejo rekreativno preventivnih odmorov, ki jih v poreški Zeleni laguni organizira hotel Delfin, ki se je z svojo

predsezonsko in posezonsko pohodbo specializiral prav za to dejavnost. Program rekreacije vodi ekipa strokovnjakov: zdravnik, medicinska sestra, vodja rekreacije in športni rekreator, ki vodi posamezno skupino.

Že prvi dan po prihodu v Poreč vse udeležence zdravniško pregledajo s pomočjo desetih medicinskih aparatov ter na osnovi začetno dobljenih rezultatov naredijo program športno rekreativne dejavnosti. Za izvajanje programa je v rekreativnem centru na voljo 16 športnih aktivnosti z kompletnimi objekti in rekviziti.

Na koncu programa se naredi ponoven kompletan pregled udeležencev kot pri prvem pregledu. Na osnovi teh dveh pregledov lahko podamo oceno uspešnosti preventivnega odmora.

Dolgoletne izkušnje, ki jih na tem področju imajo strokovnjaki so pokazale, da tak program preventivnega rekreativnega oddiha, kot ga

imajo v hotelu Delfin, predvsem pozitivno vpliva na obnavljanje in izboljšanje funkcionalnih sposobnosti organizma, zmanjšuje živčne napetosti, zmanjšuje prekomerno telesno težo in njene negativne posledice, zavira proces biološkega staranja, zaustavlja začetne oblike raznih bolezenskih stanj, povečuje funkcionalne in delovne sposobnosti itd.

C. PAVLIN

Tudi kegljači počastili 35-letnico

Proslavi jubileja podjetja so se z svojim nastopom pridružili tudi kegljači veterani Gradisa. Na našem kegljišču je bilo izredno živo. Pozdravni govor je imel predsednik kegljaškega kluba Stane Uhan. Po nekaj ogrevalnih vaj so se začela tekmovanja. Vsak met so prisotni burno pozdravili, uspešne mete pa še posebej. Vsi so precej glasno navijali, med meti pa se spominjali tistih časov pred 30. leti ko je kegljanje postajalo vse bolj popularno med gradbeniki, še posebej pa pri nas v Gradisu.

C. PAVLIN

Nagradna križanka v današnji številki

Med tistimi, ki boste poslali pravilno izpolnjeno križanko do 15. novembra 1980 — bomo izžrebali tri nagrajence, ki bodo prejeli naslednje nagrade:

1. nagrada	300 din
2. nagrada	200 din
3. nagrada	100 din

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Uredništvo Gradisovega vestnika, GIP Gradis Ljubljana, Šmartinska 134 a, 61000 Ljubljana.

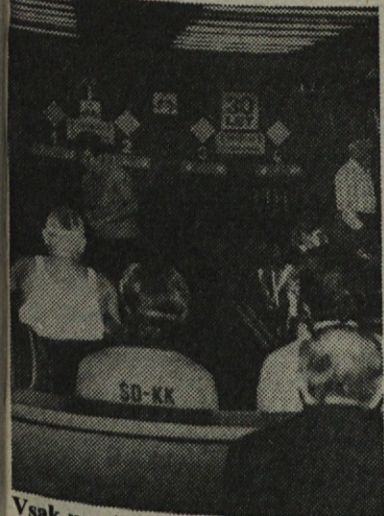
Rešitev nagradne križanke iz prejšnje številke:

VODORAVNO: Korenjaki, Aristotel, Bine, rarog, Biograd, ena, Panno, taksar, oporoka, poni, n, Divača, earl, noji, prepiranje, Pegaz, Ronet, Nd, vreteno, Ag, NN, divan, Alan, vat, Ilovar, N, raševina, iranka, JA, Kasai, vadi, Malden, il, ep, gorenjka, Salem, MA, anatomi, t, et, napa, klavec, revija, obrabnina, anakolut, iranec, Dani, iskala, Edam, akt, Saipan, Rora.

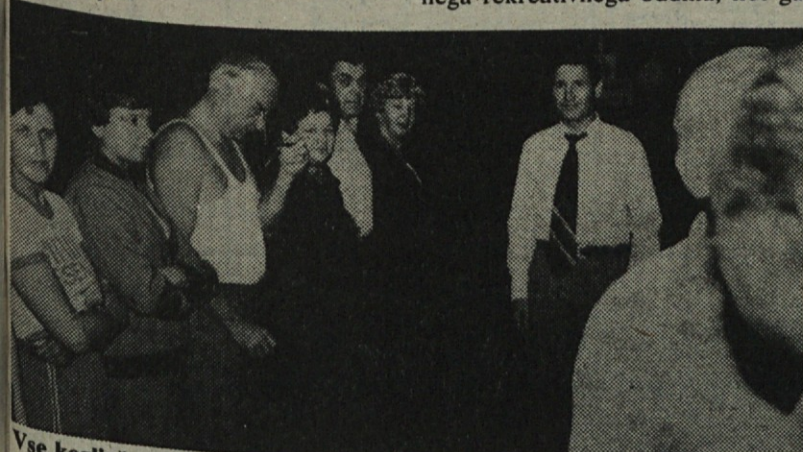
Izžrebani so bili naslednji naši delavci:

1. Ščavničar Stanko	TOZD GE Maribor 300 din
2. Marjan Stanovasnik	TOZD GE Maribor 200 din
3. Tanja Medneš, TOZD	GE Ljubljana okolica 100 din

Čestitamo!

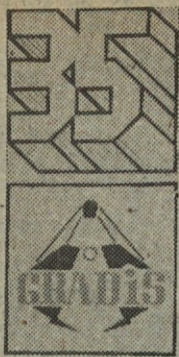
Vsak uspešni met je bil burno pozdravljen.

Vse kegljače — veterane je pozdravil predsednik kegljaškega kluba Stane Uhan

GRADISOV VESTNIK izdaja organizacija združenega dela gradbeno industrijskega podjetja GIP Gradis Ljubljana. Izhaja mesečno v 10.000 izvodih. Ureja ga uredniški odbor v sestavi: Milenko Niklič, Ludvik Snajder, Franjo Štromajer, Rudolf Ludvik, Zorana Klun, Mirko Zemljč. Glavni in odgovorni urednik Lojze Cepuš. Tehnični urednik Matija Krnc. Tiska tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani. Naslov uredništva: GIP Gradis Ljubljana Šmartinska 134 a, 61000 Ljubljana.

Nagradna križanka z geslom

SESTAVIL: MARIO H.	KRAJ S KOVAČKO TRADICIJO NA GORENJSKEM	PRISTAŠI RÓČKA	ZAVOJ, OVOJ	PREDLOG	SAMO-ZADOVO LJEVANJE	KRAJ PRI VERNIKI	VEZLIK	GRABNER IVAN	REKA NA BAVARSKEM	SL. GLEDA LIŠKA F. RALKA, MINCA	NAKED. NARODNA JONANINA VERA
ČASOVNI PREGLED, SEZNAM											
ANTOR OBSEŽN. LITERAR. DEL											
ORGAN VIDA					TURSKI VELIKAČ IGOR PRETNAR			NADAVI, NAPILAČILA FILM. IGALKA, WEST			

1
5
Začetek
gesla

MRAVLJA (SYB. HVV) KOVINA PO DOBNA PLATINI

35	ŠTRETENA KAČA	DALMAT. Ž. IME	EDEN OD ŠPORTNIKOV	ZDRUŽENA ARABSKA REPUBLIKA MUQOQ		ČAROVNICA IZ DELF EIVAL KOPITAR				JAKA AVŠIČ PEVEC DOLPČ. GLASU	
	AFRIKA DREAVA				JANEŽ OTRIN (SLOV. PISATELJ)		SAMEC JERE-BICE				PREDEL LIZBONE
	OPIS BOJNEGA POHODA (orig.)					LJUBKOV: M. IME PODPISNIK POGODBE				PEVEC OFARIM ERBIJ	
	KAZNIVO DEJANJE				JUGOSKA PESNITEV NAZIV			35	ŠTEVNIK DOMAČIN NOVE ZELANDIJE		
35	ŠIRNA POKRAJINA V ZSSR	ITAL. SPOLNIK DREAVA V ZDA		GOROVJE V BOLGARIJI NARODNA SLIKA			POHIRILA NEKDANJI OBLIČEN ATLET/OSR				
	SOZNAČNICA				VPRAŠALNICA					GLASNIK, KURIR Ž. IME	
	Ž. IME			FIGURA PRI ČETVORKI TROPSKE RASTLINE		POČELO TADIZMA Ž. IME			OKRAJSAVA ZA ATMOSFERO UČENJE		35
	SLOV. MISSIONAR DELOVAL V ZDA				NORVEŠKI PISATELJ HANS PREDOČICE V ST. GREUJI					KAZMERJE V TRIGONOMETRIJI	JUŽNO-AMER. KROKODIL
	IVAN HORVAT		REKA V FRANCIJI BELA KOVINA-2 (ZEL.)						OSEBA IZ "PRODANE NEVESTE" KROGLA		
	SUROV, GROB				M. IME KRATICA OZD V MARIBORU				IME PEVKE NOVAKOVIC RADIJ		
	IN (orb. hvv)	TUJE ŽEN IME				35	BARVA IGRALNIH KART	SKAŽLIJA (orig.) PLOD OLJKE			
	JUG	LEVIČAR SOL CIANOVE KISLINE				NEGRI BINSKI KUB ZUNANJI MINISTER				PISATELJ GRUDEN EDVARD KARDELJ	
	SEŠSKO M. IME		DOLOČENE BARVE	TRIPNOŠKI ZA MERITVE VONJAVE						ŠTEVNIK SARODNA NAFTNA DROŽBA	
35	ZADAJ PLANINSKI KOPEL				GEOMETR. LIKI Ž. IME				ŽMITEK TURISTIČNO NASELJE V ISTRU		
	PROSTOR ZA RAZSTAVO UMETNIN					ČUTILO ŽVEBA KOMUNIST SLOVENIJE				ZAČIMBA Z ŽRKI REŠENI	
	STROKOV. NJAL ZA ANALOGIJE				TENIŠKI KLUB	BLEPEK ENAKA VOKALA					RAK STANE OKRAJINA ZA DROŽINA
	RAČUNAR										
	ANGLIŠKI EKONOMIST JOHN R.				OCET			SKUPINA SLOVENS. PIONIRI NA AVST. KOROŠKEM			
								OLIVNO ŽELEZ MINERAL SILIKAT			

A
I